

SADRŽAJ

IN MEMORIAM: PAPA U MIRU BENEDIKT XVI. (1927.-2022.)	3
Dopis župama i samostanima prigodom smrti pape u miru Benedikta XVI.....	3
Sažalni brzoglasnik krčkog biskupa mons. Ivica Petanjka	7
Papa Franjo predsjedao sprovednom misom za Benedikta XVI. (Vatikan, 5. siječnja 2023.).....	8
Biskup Petanjak služio misu za pokojnog umirovljenog papu Benedikta XVI. (Krk, 5. siječnja 2023.).....	11
DOKUMENTI.....	13
Poruka Svetoga oca Franje za XXXI. Svjetski dan bolesnika (11. veljače 2023.): »Pobrini se za njega«. <i>Suosjećanje kao sinodalna briga za zdravlje</i>	13
Poruka Svetoga oca Franje za korizmu 2023. godine: <i>Korizmena askeza, sinodski itinerarij</i>	15
Poruka pape Franje za 57. Svjetski dan sredstava društvenih komunikacija (21. svibnja 2023.): <i>Govoriti srcem. »Istinujući u ljubavi«</i> (Ef 4,15)	18
Poruka pape Franje za 97. Svjetski dan misija (22. listopada 2023.): <i>»Žar u srcu, noge na putu«</i> (usp. Lk 24, 13-35)	22
Poruka prigodom Dana posvećenoga života (2. veljače 2023.).....	25
Poruka Vijeća HBK za život i obitelj za Dan života (5. veljače 2023.): <i>Graditi mir prihvatanjem dara plodnosti i dara života</i>	28
Poruka biskupa Petanjka za Svjetski dan bolesnika (11. veljače 2023.).....	31
➤ Izveštaji:	
Priopćenje s 25. Zajedničkog zasjedanja HBK i BK BiH (Zagreb, 23. siječnja 2023.)	32
Priopćenje s Izvanrednog zasjedanja HBK (Zagreb, 24. siječnja 2023.).....	33
ODREDBE BISKUPSKOG ORDINARIJATA	35
Ukidanje crkvenih biljega	35
Pastirski pohodi župama krčkog i creskog dekanata te slavlja svete potvrde u župama rapskog dekanata i u župi Mali Lošinj	35
Tečajevi priprave za brak	36
Godišnjica smrti biskupa Karmela Zazinovića (Krk, 6. ožujka 2023.).....	36
Biskup u miru mons. Valter Župan obilježava srebrni jubilej biskupskog ređenja (Krk, 19. ožujka 2023.).....	37

Obljetnica ređenja biskupa ordinarija Ivica (22. ožujka 2023.)	37
Milostinja IV. Korizmene nedjelje i mise »za duše« (19. ožujka 2023.).....	37
Sv. Misa za pokojne biskupe, svećenike i redovnike (20. ožujka 2023.).....	38
Preduskrsni plenarni svećenički sastanak (Krk, 29. ožujka 2023.).....	38
Prve subote u mjesecu	39
IZ POVJERENSTAVA I UREDA	40
➤ Ured za pastoral obitelji: Nacionalni studijski dani	40
➤ Katehetski ured:	
Korizmena duhovna obnova za odgojiteljice u vjeri i vjeroučitelj(ic)e (Punat, 11. ožujka 2023.).....	40
Hodočašće djece Krčke biskupije na grob biskupa Mahnića (Krk, 1. travnja 2023.) 40	
➤ Povjerenstvo za pastoral mladih:	
Korizmena duhovna obnova za mlade (Ćunski, »Betanija«, 3.-5. ožujka 2023.).....	41
Veliki molitveni dan — »progledaj srcem: neka vatra siđe« (27. svibnja 2023.).....	41
Susret hrvatske katoličke mladeži u Gospićko – senjskoj biskupiji (4. svibnja 2024.)	42
➤ Iz Apostolata za duhovno majčinstvo: Križni put o 25. obljetnici biskupske službe mons. Valtera Župana (Krk, 17. ožujka 2023.).....	42
➤ Caritas Biskupije Krk:	
Sjednica Upravnog vijeća Caritasa Biskupije Krk (10. ožujka 2023.)	42
Projekt »Prijetelji s mora«.....	43
Korizmena akcija »Zajedno možemo više«.....	43
Prikupljanje maslinovih grančica za pomoć potrebitima.....	43
Hodočašće župnih Caritasa u svetište Predragocjene krvi Kristove u Ludbregu	43
Tjedan solidarnosti s Crkvom i ljudima u Bosni i Hercegovini.....	44
Pomoć ranjivim skupinama iz Ukrajine	44
Potres u Turskoj i Siriji – vrijeme za pomoć.....	44
DIJECEZANSKA KRONIKA I OBAVIJEST	45
Kronika krčkog biskupa.....	45
➤ Svećenici jubilarci u 2023. g.....	46
➤ Izvještaji:	
Izašao novi Šematizam Biskupije Krk.....	46
Obilježen siječanjski Mahnićev dan (Krk, 14. siječnja 2023.).....	46
Obilježen Dan posvećenog života (Krk, 2. veljače 2023.).....	47

Broj: 524/2022.

Krk, 31. prosinca 2022.

DOPIS ŽUPAMA I SAMOSTANIMA PRIGODOM SMRTI PAPE U MIRU BENEDIKTA XVI.

Od trenutka kad je Sveti Otac Franjo na kraju opće audijencije u srijedu 28. prosinca 2022. potaknuo vjernike na »posebnu molitvu« za svog bolesnog 95-godišnjeg prethodnika papu Benedikta XVI. tom apelu se pridružila cijela Katolička Crkva i naša Krčka biskupija.

Papa Benedikt XVI. preminuo je u dubokoj starosti u subotu 31. prosinca 2022. u 9.34 sati u samostanu Mater Ecclesiae u Vatikanu.

Krsnim imenom Joseph Ratzinger, bio je poznat i prepoznat u cijelom svijetu i prije nego je postao papa i to kao jedan od vrsnih koncilskih teologa i plodni teološki pisac. Nakon smrti našeg kardinala Franje Šepera naslijedio ga je kao pročelnik Kongregacije za nauk vjere i na toj službi ostao 24 godine, sve do izbora za papu 19. travnja 2005.

Kad je uvidio da mu zbog podmakle dobi više nije moguće plodonosno voditi Katoličku Crkvu odrekao se papinske službe u veljači 2013. i nastavio živjeti u povučenosti samostana Mater Ecclesiae unutar Vatikanskih vrtova.

Kao papa, Benedikt XVI. je uvijek bio blizak našem narodu, a to je potvrdio i svojim pastirskim pohodom našoj Domovini i Zagrebu 2011. godine. Ostat će nam zauvijek u sjećanju molitveno bdijenje s mladima na Jelačićevom trgu u Zagrebu 4. lipnja i sveta misa na hipodromu u prigodi Prvog nacionalnog susreta katoličkih obitelji, u nedjelju 5. lipnja 2011., te njegovo obraćenje okupljenim vjernicima na našem hrvatskom jeziku.

Na osobit način pamtit ćemo ga kao vrsnog teologa, pisca i propovjednika koji je svojim širokim znanjem za sva vremena ostavio neizbrisivi trag u cijeloj Crkvi. Njegovo odreknuće od papinske službe hrabar je čin bez presedana kojim je na prvo mjesto stavio dobrobit cijele Crkve i otvorio novo poglavlje u njezinoj povijesti.

Ovime određujem da obavijestite svoje vjernike o smrti pape Benedikta žalobnim zvonjenjem u sva zvona u duljini prema mjesnom običaju. Pogreb pokojnog Pape u Vatikanu predvodit će papa Franjo u četvrtak 5. siječnja 2023. godine u 9.30 sati. Na dan pogreba neka se na početku pogrebnih svečanosti zvoni u sva zvona u duljini od 15 minuta. Toga dana neka se slavi i sv. misa za pokojnog Papu prema predviđenom obrascu u *Rimskom Misalu*, str. 784 – 785 (A, B ili C). Pod sv. misom neka se održi prigodna propovijed o životu i djelu pape Benedikta XVI. Krčki će biskup misu za pokojnog Papu služiti 5. siječnja 2023. u 18. sati, u krčkoj katedrali.

U glavnim crtama podsjećamo na njegov životni put.

Kardinal Joseph Ratzinger, papa emeritus Benedikt XVI., rođen je na Veliku subotu, 16. travnja 1927., u Marktlu na Innu, u biskupiji Passau u Njemačkoj, a istoga je dana i kršten. Joseph Ratzinger proveo je djetinjstvo i mladost u Traunsteinu, gradiću na granici s Austrijom, 30 km udaljenom od Salzburga. U takvu okruženju, koje je on sam označio kao »mozartovsko«, primio je kršćanski, ljudski i kulturalni odgoj. Razdoblje njegove mladosti nije bilo lagano.

Vjera i obiteljski odgoj pripremili su ga na suočavanje s teškim iskustvom tih vremena, kad je nacistički režim održavao ozračje snažnoga neprijateljstva prema Katoličkoj Crkvi. Mladi Joseph vidio je kako su nacisti pretukli župnika prije nego što je išao slaviti misu. Upravo je u takvoj teškoj situaciji morao otkriti ljepotu i istinu vjere i Krista, pri čemu je temeljnu ulogu odigralo držanje njegove obitelji koja je uvijek davala jasno svjedočanstvo dobrote i nade, ukorijenjeno u svjesnom pripadanju Crkvi.

Posljednjih mjeseci II. svjetskog rata bio je unovačen u pomoćnu protuzračnu službu. Od 1946. do 1951. godine studirao je filozofiju i teologiju na Filozofsko-teološkoj visokoj školi u Freisingu i na Münchenskom sveučilištu u Bavarskoj. Za svećenika je zaređen 29. lipnja 1951. Godinu dana kasnije započeo je s poučavanjem na Visokoj školi u Freisingu.

Godine 1953. postigao je doktorat iz teologije o temi *Narod i Božji dom u Augustinovu nauku o Crkvi*. Četiri godine kasnije, pod vodstvom poznatoga profesora fundamentalne teologije Gottlieba Söhngena obranio je habilitacijski rad *Teologija povijesti svetoga Bonaventure*. Nakon što je poučavao dogmatiku i fundamentalnu teologiju na Filozofsko-teološkoj visokoj školi u Freisingu, nastavio je s poučavanjem na različitim sveučilištima: od 1959. do 1963. u Bonnu, od 1963. do 1966. u Münsteru, te od 1966. do 1969. u Tübingenu. U toj posljednjoj godini pozvan je za profesora dogmatike i povijesti dogme na Sveučilište u Regensburgu, gdje je odmah preuzeo službu potpredsjednika Sveučilišta.

Od 1962. do 1965. godine dao je značajan doprinos, kao ekspert na Drugom vaticanskom saboru, u svojstvu teološkog savjetnika nadbiskupa Kölna kardinala Josepha Fringsa. Intenzivna znanstvena djelatnost pribavila mu je značajne zadatke u službi Njemačke biskupske konferencije i u Međunarodnoj teološkoj komisiji.

Godine 1972., zajedno s Hans Urs von Balthasarom, Henrijem de Lubacom i drugim velikim teolozima utemeljio je teološki časopis *Communio*.

Papa Pavao VI. imenovao ga je 25. ožujka 1977. nadbiskupom Münchena i Freisinga, a 28. svibnja primio je biskupski red. Nakon 80 godina bio je prvi dijecezanski svećenik koji je preuzeo pastoralno vođenje te velike bavarske nadbiskupije. Izabrao je biskupsko geslo »Suradnik istine«, te ga je sam i protumačio: »S jedne strane, činilo mi se da je takav bio odnos između moga prethodnoga zadatka da budem profesor i novoga poslanja. Premda na različite načine, ono što je bilo ostaje u igri, bilo je traženje istine, služenje istini. S druge strane, izabrao sam ovo geslo jer je u današnjem svijetu tema is-

tine gotovo sasvim prešućena; čini se doista kao da bi bila nešto preveliko za čovjeka, unatoč tome što se sve raspada nedostaje li istine«.

Na Konzistoriju od 27. lipnja iste godine, Pavao VI. kreirao ga je kardinalom prezbitrom s naslovnom crkvom Santa Maria Consolatrice al Tiburtino. Godine 1978. kardinal Ratzinger sudjelovao je na konklavi koja se održala 25. i 26. kolovoza, na kojoj je izabran

Ivan Pavao I. koji ga je imenovao svojim posebnim izaslanikom na III. međunarodnom mariološkom kongresu u Guayaquilu u Ekvadoru, od 16. do 24. rujna. U listopadu iste godine sudjelovao je na konklavi na kojoj je izabran Ivan Pavao II.

Bio je predavač na V. redovnoj općoj skupštini Sinode biskupa 1980. godine o Poslanju kršćanske obitelji u suvremenom svijetu te delegirani Predsjednik VI. redovne opće skupštine 1983. godine o Pomirenju i pokori u poslanju Crkve.

Ivan Pavao II. imenovao ga je 25. studenoga 1981. godine prefektom Kongregacije za nauk vjere i predsjednikom Papinske biblijske komisije te Međunarodne teološke komisije. Odrekao se pastoralnoga upravljanja Nadbiskupijom Münchena i Freisinga 15. veljače 1982. Papa ga je 5. travnja 1993. uzdigao u kardinalski red biskupa te mu je dodijeljen suburbikarni naslov Velletri – Segni.

Bio je Predsjednik Komisije za pripremu Katekizma Katoličke Crkve, a nakon šest godina rada (1986. – 1992.) predstavio je Svetom Ocu novi Katekizam. Ivan Pavao II. odobrio je 6. studenoga 1998. njegovo uzdizanje u službu vicedekana Kardinalskoga zbora, a 30. studenoga 2002. godine u službu dekana, čemu je slijedilo i dodjeljivanje suburbikarnoga naslova Ostije. Na proslavi XII. stoljeća uspostave Biskupije u Paderbornu u Njemačkoj 3. siječnja 1999. bio je papin posebni izaslanik. Od 13. studenoga 2000. godine je počasni akademik Papinske akademije znanosti.

U Rimskoj kuriji bio je član Vijeća Državnoga tajništva za odnose s državama, Kongregacija za istočne Crkve, za bogoštovlje i disciplinu sakramenata, za biskupe, za evangelizaciju naroda, za katolički odgoj, za kler i za kauze svetih; potom Papinskih vijeća za promicanje jedinstva kršćana i za kulturu; Vrhovnoga suda Apostolske signature; te Papinskih komisija za Latinsku Ameriku, *Ecclesia Dei*, za autentično tumačenje Zakonika kanonskog prava i za reviziju Zakonika istočnoga kanonskog prava.

Među njegovim brojnim izdanjima posebno mjesto zauzima knjiga *Uvod u kršćanstvo*, zbirka sveučilišnih predavanja o apostolskoj ispovijesti vjere, objavljena 1968. godine; *Dogma i propovijedanje* (1973.), antologija eseja, homilija i razmišljanja posvećenih pastoralu. Velik je odjek polučio njegov govor održan na Bavarskoj akademiji na temu *Zašto sam još uvijek u Crkvi*, u kojem je, na uobičajeno jasan način, izjavio: »Samo je u Crkvi moguće biti kršćanin, a ne na rubovima Crkve«.

Niz njegovih izdanja obilno je nastavljen tijekom godina, te je predstavljao smjerkaz brojnim osobama, posebno onima koji su htjeli dublje proučiti teologiju. Godine 1985. objavio je knjigu-intervju *Izveštaj o vjeri*, a 1996. *Sol zemlje*. Prigodom njegova

sedamdesetoga rođendana izdana je knjiga *U školi istine*, u kojoj različiti autori oslikavaju razne vidike njegove osobnosti i djela.

Brojni su doktorati honoris causa koje je primio od sljedećih institucija: College of St. Thomas in St. Paul (Minnesota, SAD) 1984.; Katoličko sveučilište u Limi 1986.; Katoličko sveučilište u Eichstättu 1987.; Katoličko sveučilište u Lublinu 1988.; Sveučilište u Navarri (Pamplona, Španjolska) 1998.; Slobodno sveučilište Maria Santissima Assunta (LUMSA) u Rimu 1999.; Teološki fakultet Sveučilišta u Breslavu (Poljska) 2000.

Kardinal Joseph Ratzinger izabran je za nasljednika pape Ivana Pavla II. na konklavi 19. travnja 2005. godine. Papinsku inauguracijsku misu slavio je 24. travnja, kada mu je predan palij i Ribarev prsten. U posjed svoje katedralne crkve velike bazilike Sv. Ivana Lateranskog stupio je 7. svibnja.

Za svoje papinske službe imao je 24 inozemna putovanja. Prvo je bilo u Köln u Njemačkoj za Svjetski dan mladih u kolovozu 2005. Posljednje putovanje bilo je u Libanon u rujnu 2012. Hrvatsku je pohodio 4. i 5. lipnja 2011. u prigodi Prvoga nacionalnog dana katoličkih obitelji.

Osim europskih zemalja, posjetio je i Latinsku Ameriku, Afriku, Bliski istok, SAD i gostovao u Ujedinjenim narodima. Također je trideset puta pastoralno putovao unutar Italije.

Prvu encikliku *Deus caritas est* objavio je na Božić 2005, a drugu *Spe salvi* 2. studenoga 2007. Treću *Caritas in veritate* 29. lipnja 2009. U studenome 2012. završio je svoju trilogiju o životu i učenju Isusa Krista Isus iz Nazareta.

Benedikt XVI. napisao je četiri postsinodske apostolske pobudnice – *Sacramentum Caritatis, o euharistiji, izvoru i vrhuncu života i poslanju Crkve*, u veljači 2007.; *Verbum Domini, o Riječi Božjoj u životu i poslanju Crkve*, u rujnu 2010.; *Africae Munus* o Crkvi u Africi u studenome 2011. te *Ecclesia in Medio Oriente* o Crkvi na Bliskom istoku u rujnu 2012.

Na Svjetski dan bolesnika, 11. veljače 2013., Benedikt XVI. kardinalima okupljenima na konzistoriju u Vatikanu objavio je odreknuće od papinske službe: »U današnjem svijetu, izloženom brzim promjenama i potresanom veoma važnim pitanjima za život vjere, za upravljanje lađom svetog Petra i naviještanje evanđelja potrebni su također tjelesna i duševna snaga, koja se, posljednjih mjeseci, kod mene smanjila tako da moram priznati da nisam više sposoban dobro vršiti povjerenu mi službu. Zbog toga, duboko svjestan težine ovoga čina, u punoj slobodi, izjavljujem da se odričem službe Rimskog biskupa, nasljednika svetog Petra, koju su mi 19. travnja 2005. povjerili kardinali, tako da će od 28. veljače 2013., u 20 sati, stolica Svetog Petra biti upražnjena i morat će se sazvati – od strane onih kojima je to zadaća – konklave za izbor novog pape.«

U svom posljednjem nedjeljnom Angelusu hodočasnicima okupljenima 24. veljače na vatikanskom trgu Benedikt XVI. rekao je: »Gospodin me zove ‚uspjeti se na goru‘, da se još više posvetim molitvi i razmatranju. Ali to ne znači napustiti Crkvu, štoviše, ako to Bog traži od mene to je upravo zato da joj mogu nastaviti služiti s istim predanjem i

ljubavlju kojom sam to činio do sada, ali na jedan način koji više odgovara mojoj dobi i mojim snagama.«

Nakon odreknuća od službe papa emeritus živio je povučenim životom u preuređenom samostanu Majke Crkve u Vatikanskim vrtovima. U lipnju 2020. godine nenadano je napustio Vatikan i nakratko posjetio bolesnoga brata Georga u Regensburgu, koji je ubrzo umro, 1. srpnja. Zbog pandemije koronavirusne bolesti i zdravstvenih problema papa emeritus njegov je pokop morao pratiti preko videoprijenosa.

Benedikt XVI. preminuo je na spomendan sv. Silvestra, 31. prosinca 2022. u 9:34, u samostanu Mater Ecclesiae u Vatikanu.

Gospodin mu bio vječna nagrada!

✠ Ivica, biskup, v.r.

SAŽALNI BRZOJAV KRČKOG BISKUPA MONS. IVICE PETANJKA

Krk, 5. siječnja 2023.

Preuzvišeni apostolski Nuncije!

Danas kad papa Benedikt XVI. odlazi u Očev dom potvrđuje se istina da čovjek mora umrijeti da bi se spoznalo koliki je bio. Iza njega ostaje golema duhovna baština koju nijedno buduće vrijeme neće moći ugasiti, nego će se na tom nepresušnom izvoru vjere i uma trajno nadahnjivati. On nije učitelj samo za svoje vrijeme, nego naučitelj za sva vremena Crkve i svijeta.

Zahvalni smo Gospodinu što u ovo božićno vrijeme kad se iznova radujemo i divimo neizmjernom otajstvu Božjeg utjelovljenja koji je u svome Sinu došao obnoviti sliku Božju u nama, ta slika Sina Božjeg zrcali u njegovom Sluzi i našem papi Benediktu XVI. koji je svoju teološku i znanstvenu veličinu i svoju pastirsku službu obukao u jednostavnost, poniznost, vjeru i rad.

Neka mu Isus Krist bude trajna nagrada i neka sada spozna svu dubinu Istine i Ljubavi u koju je je vjerovao i spisima i životom svjedočio.

U Kristu odani,

✠ Ivica Petanjak
biskup krčki

PAPA FRANJO PREDSJEDAO SPROVODNOM MISOM ZA BENEDIKTA XVI.

— Vatikan, 5. siječnja 2023. —

Sprovodnu misu za Benedikta XVI. u četvrtak 5. siječnja 2023. na Trgu sv. Petra u Vatikanu predslavio je papa Franjo. Nakon mise tijelo Pape emeritusa položeno je u grobnicu u kripti bazilike.

Lijes s tijelom Benedikta XVI. iznesen je iz bazilike sv. Petra u 8.45. Od 2. do 4. siječnja pred njegovim odrom u bazilici, Papi emeritusu počast je iskazalo oko 200 tisuća vjernika. U srijedu navečer molitvu uz zatvaranje lijesa predvodio je državni tajnik Svete Stolice kardinal Pietro Parolin. U čempresov lijes urešen Benediktovim papinskim grbom, uz njegovo tijelo odjeveno u liturgijsko ruho, položeni su paliji, medalje i novčići iskovani u njegovom pontifikatu (2005. – 2013.) i rogito – zapis s kratkim životopisom kojega je prethodno pročitao ravnatelj papinskih liturgijskih slavlja mons. Diego Ravelli. Nakon toga je zajedno s osobnim tajnikom Pape emeritusa preko njegovoga lica stavio bijeli veo.

Lijes je iznesen uz tihu pratnju orgulja i otkucavanje zvona s bazilike te položen na tlo ispred oltara na Trgu sv. Petra. Na njega su potom mons. Ravelli i mons. Gänswein stavili otvoreno Evanđelje, a pored je gorjela uskrсна svijeća. Odlazeći, Benediktov tajnik je, poklonivši se, poljubio lijes.

Usljedila je krunica Blažene Djevice Marije koju su zajedno molili okupljeni vjernici, svećenici koji su u albama i štolama bili ispred oltara te biskupi koji su odjeveni u misnice bili s lijeve strane oltara.

Prije početka euharistijskog slavlja papu Franju su u kolicima dovezli do sedesa i odjenuli ga crvenom štolom i plaštem. Potom su ostali suslavitelji, među kojima patrijarsi i kardinali, sa služiteljima, u procesiji iz bazilike došli na mjesto slavlja.

Papa Franjo je sa sedesa ispred oltara predvodio uvodne obrede. Prvo čitanje iz Knjige proroka Izaije (29, 16 – 19) naviješteno je na španjolskom, Psalam 22 otpjevan je na latinskom, a drugo čitanje Prve Petrove poslanice (1, 3 – 9) pročitano je na engleskom jeziku.

Usljedio je navještaj odlomka Evanđelja po Luki (23, 39 – 46) na talijanskom jeziku. Evanđelistar je bio urešen srebrnim okovom koji je korišten i na sprovodu sv. Ivana Pavla II., 8. travnja 2005., koji je kao dekan Kardinalskoga zbora predvodio Joseph A. Ratzinger. Taj okov resi plenarij koji je replika bjelokosnoga plenarija iz Rizinice zagrebačke katedrale, a darovan je papi Ivanu Pavlu II. u povodu pohoda Hrvatskoj 1998. godine.

Papa Franjo je potom održao homiliju.

Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj! Posljednje su to riječi koje je Gospodin izgovorio na križu, takoreći njegov posljednji dah, kao potvrda onoga što je karakteriziralo cijeli njegov život: stalno predanje samoga sebe u ruke Oca svojega. (...) Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj! To je poziv i program života koji On šapće i želi poput lončara

oblikovati srce pastira, sve dotle da u sebi ima iste osjećaje kao i u Kristu Isusu, rekao je papa Franjo na početku.

Sveti Otac potom je govorio o zahvalnoj predanosti služenju Gospodinu i njegovu narodu koje je plod prihvaćanja potpuno besplatnog dara: »Ti pripadaš meni... ti pripadaš njima«, šapće Gospodin, »u dlanove sam te svoje urezao, ti si pod skutima srca moga. Ostani u mojem naručju i pruži mi ruke.«

»To je Božja susretljivost i njegova blizina kadra dati se u krhke ruke svojih učenika, kako bi mogli hraniti njegov narod i reći zajedno s njim: uzmite i jedite, uzmite i pijte, ovo je tijelo moje koje se za vas predaje«, pojasnio je.

Govoreći o molitvenoj predanosti koja se oblikuje i tiho pročišćava između kušnji i proturječja s kojima se pastir mora suočiti i povjerljivog poziva da pase svoje stado, Sveti Otac je rekao: »Poput Učitelja, nosi na svojim plećima teret posredovanja i napor pomazanja svog naroda, osobito u situacijama kad se dobro mora boriti da prevlada i kad je dostojanstvo naše braće i sestara ugroženo. U susretu kojim rađa taj zagovor Gospodin daruje duh krotkosti koji je kadar razumjeti, prihvatiti, nadati se i staviti sve na kocku, bez obzira na nerazumijevanja na koja bi se pritom moglo naići. To je nevidljiva i nedokučiva plodnost, koja se rađa iz svijesti o tome u koga se stavilo pouzdanje. To je povjerenje rođeno iz molitve i klanjanja, kadro razlučiti što se očekuje od pastira i uskladiti njegovo srce i njegove odluke s Božjim vremenima: ‚Pâsti znači ljubiti, a ljubiti znači također biti spreman trpjeti. Ljubiti znači: dati ovcama istinsko dobro, hranu Božje istine, Božje riječi, hranu njegove prisutnosti.‘«

Papa Franjo protumačio je i predanost podržanu utjehom Duha, koji mu uvijek prethodi u poslanju: u strastvenom nastojanju da prenosi ljepotu i radost Evanđelja (usp. apostolska pobudnica *Gaudete et exultate*, 57), u plodnom svjedočenju onih koji, poput Marije, ostaju na mnogo načina podno križa, u onom bolnom, ali postojanom miru koji niti napada niti porobljuje; i u upornoj ali strpljivoj nadi da će Gospodin ispuniti svoje obećanje, kao što je obećao ocima našim i potomstvu svome do vijeka.

»Čvrsto vezani uz posljednje Gospodinove riječi i uz svjedočanstvo koje je obilježilo njegov život, i mi, kao crkvena zajednica, želimo slijediti njegove stope i povjeriti našeg brata u Očeve ruke: neka te milosrdne ruke nađu gdje u njegovoj svjetiljci gori ulje evanđelja koje je širio i svjedočio tijekom svoga života«, rekao je Sveti Otac.

»Sveti Grgur Veliki, na kraju Pastoralnog pravila, pozvao je i potaknuo jednog prijatelja da mu pruži to duhovno društvo: ‚Usred oluja moga života tješi me pouzdanje da ćeš me ti, snagom svojih molitava, održati na površini i da ćeš mi, ako me teret mojih grijeha obori i ponizi, pomoći svojim zaslugama da se pridignem.‘ To je svijest pastira da ne može sam nositi ono što, zapravo, sam nikada ne bi mogao ponijeti, te se, stoga, zna preporučiti molitvi i brizi narodu koji mu je povjeren. Vjerni Božji narod je taj koji, sabran, prati i povjerava život onoga koji je bio njegov pastir. Poput žena na grobu o kojima čitamo u Evanđelju, ovdje smo s mirisom zahvalnosti i pomašću nade da mu, još jednom, iskažemo ljubav koja ne prestaje; želimo to učiniti s istim pomazanjem, mudrošću, tankoćutnošću i predanošću koje je on obilno razdavao godinama. Želimo zaje-

dno reći: 'Oče, u tvoje ruke predajemo duh njegov'. Benedikte, vjerni Zaručnikov prijatelju, neka tvoja radost bude potpuna kad konačno i zauvijek čuješ njegov glas!«, istaknuo je u homiliji papa Franjo.

Nakon homilije uslijedila je tišina od nekoliko minuta.

Sveopća molitva izrečena je na njemačkom, francuskom, arapskom, portugalskom i talijanskom jeziku.

Slavlje je nastavljeno euharistijskom službom koju je kod oltara u Papino ime predvodio dekan kardinalskog zbora Giovanni Battista Re. Uzeta je Treća euharistijska molitva.

Nakon popričesne molitve uslijedio je obred molitve preporuke i posljednjeg pozdrava koji je predvodio Sveti Otac, a kardinal Re je okadio i blagoslovljenom vodom poškropio lijes. Nakon što je otpjevan evanđeoski hvalospjev Veliča, tijelo Benedikta XVI. je kroz baziliku preneseno do kripote. Prije ulaska u baziliku, papa Franjo se pomolio dotaknuvši lijes te izrekao blagoslov.

Uslijedili su sprovodni obredi koje je predvodio kardinal Re. Na lijes je postavljena vrpca s pečatima Kaptola svetog Petra (Capitolo di San Pietro), Papinske kuće i Ureda za liturgijska slavlja (Casa Pontificia; Ufficio delle Celebrazioni liturgiche del Sommo Pontefice). Potom je lijes položen u veći lijes od cinka koji je zavaren i zapečaćen te stavljen u drveni kovčeg. Tijelo Benedikta XVI. pokopano je u grobnicu u kojoj je do beatifikacije bilo tijelo Ivana Pavla II. Ponad grobnice nalazi se reljef Blažene Djevice Marije sa Sinom među anđelima, Stvoritelja među kerubinima hrvatskoga renesansnog kipara Ivana Duknovića.

Obredi su slavljani po primjeru sprovoda za vladajućeg papu s nekim izvornim elementima te prilagodbama, a neki su elementi izostavljeni. Slavlje je prema želji Pape emeritusa bilo obilježeno jednostavnošću koja je karakterizirala život tog „poniznog slugu u vinogradu Gospodnjem“. U njemu je sudjelovalo oko 130 kardinala, 400 biskupa i 3700 svećenika. Među njima su bili zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić, zadarski nadbiskup Želimir Puljić, riječki nadbiskup Mate Uzinić te požeški biskup Antun Škvorčević i bjelovarsko-križevački biskup Vjekoslav Huzjak. U ime Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine sudjelovao je umirovljeni vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić. Kao izaslanica predsjednika Hrvatskog sabora sudjelovala je saborska zastupnica Marijana Petir, a u ime Vlade Republike Hrvatske ministrica kulture i medija Nina Obuljen Koržinek te ministar vanjskih i europskih poslova Gordan Grlić Radman.

Među 50 tisuća okupljenih vjernika na Trgu sv. Petra i u Via della Conciliazione bili su i hodočasnici iz Hrvatske sa zastavama. Također su došle i skupine hodočasnika iz Njemačke. Neki od njih bili su odjeveni u narodne nošnje Benediktove rodne Bavarske, a nosili su i njemačke i bavarske zastave. Na trgu su se mogli vidjeti i transparenti »Santo subito« i »Danke Papst Benedikt!« (Odmah svetac! i Hvala, papo Benedikte!). »Santo subito!«, kao i uzvici »Benedetto!«, čulo se iz mnoštva na kraju slavlja, prije nego li su

suslavitelji i za njima lijes ušli u baziliku sv. Petra, te se zastor sa slikom Uskrslog Krista na glavnom portalu zatvorio.

(Izvor: ika.hkm.hr)

BISKUP PETANJAK SLUŽIO MISU ZA POKOJNOG UMIROVLJENOG PAPU BENEDIKTA XVI.

— **Krk, 5. siječnja 2023.** —

U četvrtak 5. siječnja, na dan pogreba pape u miru Benedikta XVI., krčki biskup mons. Ivica Petanjak služio je u krčkoj katedrali misu za pokojnog papu.

U homiliji se osvrnuo na život i glavne karakteristike pape Benedikta XVI. te njegovu bogatu ostavštinu koju je utkao u Crkvu i predao novim naraštajima kao biskup, kardinal i papa, ali prvenstveno kao svećenik i profesor, mislilac i naučitelj:

»I u slučaju pape Benedikta XVI. potvrdila se istina da čovjek mora umrijeti da bi se vidjelo koliki je bio. Na ovoj svetoj euharistiju koju slavimo na dan njegova odlaska u kuću Očevu želimo Gospodinu zahvaliti za jedan plodan ljudski i kršćanski život i preporučiti ga dobroti i milosrđu Božjem. Pokušat ću staviti naglasak na nekoliko crtica iz njegovog života, iz čega je sve drugo proizašlo.

Joseph Ratzinger se rodio u dobroj kršćanskoj obitelji u kojoj je otac bio strog, racionalan i pravedan čovjek, a majka se odlikovala toplinom srca, svestranošću, marljivošću, požrtvovnošću i skromnošću. U ocu i majci spojile su se dvije naravi koje mogu oprečne, ali se mogu i dobro nadopunjavati ako su obje prožete ljudskim i kršćanskim vrednotama.

Sad, kad na koncu njegova života promatramo njegov lik, vidimo da su te dvije karakteristike racionalnog i odmjerenog oca i blage i marljive majke u Benediktu XVI. dosegnule skladnu simbiozu i harmoniju i time obilježile njegovu osobnost.

Iz takve sredine izraslo je njegovo i bratovo svećeništvo i njegova želja da uz svećenički poziv usko poveže studij teologije i filozofije i profesorsku službu. To je ono što je Joseph Ratzinger želio i u čemu je vidio smisao svog života, a sve ostalo: biskupstvo, kardinalstvo pa i papinstvo bili su kao neka nadgradnja i dodaci koje su željeli više drugi nego on sam, a on ih je prihvaćao kao izraz poslušnosti i potrebu služenja Crkvi, jer su te službe i dolazile iz Crkve.

Sve će te kasnije službe koje su mu drugi dali bitno biti obilježene onim što je on duboko nosio u srcu i onim što je sam izabrao biti: svećenik i profesor, a to znači vjera u Isusa Krista i uporan intelektualni rad koji evanđeoske zasade pretače u suvremenu znanost i pokazuje kako vjera i razum ne samo da nisu ni u kakvoj suprotnosti i suparništvu, nego se tako međusobno isprepliću da samo zajedno mogu biti solidan temelj suvremenog društva.

To očito pokazuje i njegovo biskupsko geslo: *Cooperatores veritatis – Suradnici istine*. Za njega je bilo glavno služiti istini, bilo kao profesor, bilo kao biskup i kasnije kao papa.

Svaki pravi profesor i znanstvenik koji je zaljubljen u istinu istraživat će istinu i temeljit će svoja otkrića na dokumentima, ali i na okolnostima i vremenu u kojima su oni nastali, kako bi došao do što objektivnije istine.

Za Benedikta XVI. istina nije samo neko filozofsko načelo ili pojam od kojeg bi se trebalo početi misliti ili do kojeg bi trebalo mudrovanjem stići, nego je uvijek živi Bog.

Istina sama po sebi neće čovjeka usrećiti, niti oplemeniti, niti mu smisao života dati, ali ako je istina povezana s ljubavlju, onda ona svemu što postoji može dati smisao i razlog postojanja, jer ljubav nikad nije neki goli pojam, nije neka apstrakcija, već je živa osoba koja ima svoje prepoznatljivo lice, a savršena i čista istina i ljubav je živi Bog koji nam se kao takav objavio u Isusu Kristu.

To je ono što se provlači kroz sva teološka djela pape Benedikta XVI. i to je baština koju on ostavlja Crkvi i svijetu za sva vremena. Iz tog neoborivog temelja i bedema proizlazi sav njegov život i djelo koje se može granati na stotine strana, a bilo je zaogruto u skromno ljudsko tijelo koje se marljivo i nenametljivo davalo i istrošilo za dobrobit Crkve i svijeta. Upravo onako kako je on sam sebe definirao na dan izbora za papu:

»Draga braćo i sestre, nakon velikoga pape Ivana Pavla II. gospoda kardinali izabrali su mene, jednostavnog i poniznog radnika u Gospodnjem vinogradu. Tješi me činjenica da Gospodin zna raditi i djelovati i s nedostatnim sredstvima i nadasve se pouzdajem u vaše molitve. U radosti Gospodina uskrsloga, pouzdajući se u njegovu trajnu pomoć, idemo naprijed. Gospodin će nam pomoći, a Marija, Njegova Presveta majka, bit će uz nas. Hvala.«

Jednostavan i ponizan radnik u Gospodnjem vinogradu. Tri njegove glavne karakteristike, koje su očito baština njegovog roditeljskog doma, a u njemu su se sretno sjedinile: jednostavnost, rad i vjera.

Njega će pamtiti povijest ne samo kao učitelja nego kao naučitelja, jer učitelj je za svoje vrijeme, a naučitelj za sva vremena.

Vrijeme Benedikta XVI. tek dolazi i daj Bože da što prije dođe, dok Europa – pod kojom ne mislimo toliko na zemljopisnu datost nego na cjelokupnu duhovnu baštinu – još nije do kraja izgubila svoje kršćanske korijene.

Najveća zahvala papi Benediktu koju odlazi bit će proučavanje njegovih spisa i život u vjeri, radu i jednostavnosti.«

PORUKA SVETOGA OCA FRANJE ZA XXXI. SVJETSKI DAN BOLESNIKA

— 11. veljače 2023. —

»Pobrini se za njega«. Suosjećanje kao sinodalna briga za zdravlje

Draga braćo i sestre!

Bolest je dio našeg ljudskog stanja. No, ako se bolest živi u izolaciji i napuštenosti, ako nije praćena brigom i suosjećanjem, može postati nehumana. Kad se putuje zajedno normalno je da se netko osjeća loše, da mora stati zbog umora ili zbog neke nezgode na putu. Upravo se u tim trenucima vidi kakvi smo dok koračamo zajedno: je li to doista zajednički hod ili smo na istom putu, ali svatko gleda svoje interese i pušta da se drugi snalaze kako znaju. Zato na 31. Svjetski dan bolesnika, u jeku sinodalnog puta, pozivam sve nas da razmišljamo o činjenici da upravo zahvaljujući iskustvu ranjivosti i bolesti možemo naučiti hodati zajedno prema Božjem stilu, a to je blizina, suosjećanje i nježnost.

U knjizi proroka Ezekiel, u velikom govoru koji čini jednu od središnjih točaka cjelokupne Objave, Gospodin kaže sljedeće: »Sam ću pasti ovce svoje i sam ću im dati počinka – riječ je Jahve Gospoda. Potražit ću izgublenu, dovesti natrag zalutalu, povit ću ranjenu i okrijepiti nemoćnu [...] past ću ih pravedno« (34, 15-16). Iskustvo izgubljenosti, bolesti i slabosti sastavni je dio čovjekova putovanja ovom zemljom: ono nas ne isključuje iz Božjeg naroda, nego nas, naprotiv, stavlja u središte Gospodinove pozornosti, koji je Otac i ne želi na tom putu izgubiti nijedno od svoje djece. Zato trebamo učiti od njega, kako bismo doista bili zajednica koja hoda zajedno, kadra othrvati se tome da je zarazi kultura odbacivanja.

Kao što znate, enciklika *Fratelli tutti* potiče nas da prisposobu o dobrom Samarijancu čitamo u kontekstu današnjeg vremena. Odabrao sam je kao polazište, kao prekretnicu, kako bismo mogli izići iz sjene »tamnih oblaka zatvorenog svijeta« i »razmišljati i stvarati otvoreni svijet« (usp. br. 56). Postoji, naime, duboka veza između ove Isusove prisposobe i mnogih načina na koje se bratstvo negira u današnjem svijetu. Napose činjenica da je čovjek, pretučen i opljačkan, ostavljen pokraj ceste ilustrira stanje u kojem je previše naše braće i sestara ostavljeno u trenutku kad im je pomoć najpotrebnija. Nije lako razlikovati napade na ljudski život i dostojanstvo koji imaju prirodne uzroke od onih uzrokovanih nepravdom i nasiljem. Zapravo, sve veće razine nejednakosti i prevlast interesâ nekolicine već sad utječu na svaku društvenu sredinu u tolikoj mjeri da je teško ikoje iskustvo smatrati prirodnim. Sva se patnja zbiva u »kulturi« i usred njezinih različitih proturječja.

Ovdje je, međutim, važno prepoznati stanje usamljenosti i napuštenosti. To je okrutnost koju se može prevladati prije nego ikoju drugu nepravdu, zato što – kao što nam

govori prispodoba – potreban je samo trenutak naše pažnje, osjećaj samilosti, da bi je se uklonilo. Dvojica prolaznika, koji za sebe misle da su pobožni i religiozni, vide ranjenog, ali se ne zaustavljaju. Treći pak prolaznik, Samarijanac, prezreni stranac, sažalio se i pobrinuo za tog stranca kraj puta, ponijevši se prema njemu kao prema bratu. Time, a da to nije ni mislio, mijenja stvari, čini svijet više bratskim.

Braćo, sestre, nikad nismo spremni za bolest, a često i priznati da smo poodmakle dobi. Plašimo se ranjivosti, a sveprisutna tržišna kultura tjera nas da je poričemo. Krhkosti nema mjesta. I tako zlo, kad provali i okomi se na nas, ostavi nas ležati na tlu obamrle. Može se dogoditi da nas drugi napuste ili da osjećamo da mi njih moramo napustiti kako im ne bismo bili na teret. Tako počinje samoća i truje nas gorak osjećaj nepravde zbog kojeg se čini da je čak i nebo zatvoreno. Teško nam je, naime, biti u miru s Bogom kad su naši odnosi s drugima i sa samim sobom prekinuti. Zato je tako važno, i kad je riječ o bolesti, da se cijela Crkva ugleda u primjer milosrdnog Samarijanca iz Evanđelja, kako bi postala vrijedna »poljska bolnica«: njezino poslanje, naime, osobito u povijesnim okolnostima kroz koje prolazimo, izražava se u ostvarivanju skrbi. Svi smo ranjivi i krhki; svi trebamo tu suosjećajnu pažnju koja se zna zaustaviti, pristupiti, iscijeliti i podići. Stanje u kojem su bolesnici zato je apel koji slama ravnodušnost i usporava korake onima koji grabe kroz život kao da nemaju sestara i braće.

Svjetski dan bolesnika, naime, ne poziva samo na molitvu i blizinu s onima koji pate, nego također ima za cilj senzibilizirati Božji narod, zdravstvene ustanove i civilno društvo za novi zajednički hod naprijed. Ezekielovo proroštvo, citirano na početku, sadrži vrlo oštar sud o prioritetima onih koji imaju ekonomsku, kulturnu i izvršnu vlast nad narodom: »Mlijekom se hranite, vunom odijevate, ovnove tovne koljete, a stada ne pasete. Nemoćnih ne krijepite, bolesnih ne liječite, ranjenih ne povijate, zalutalih natrag ne dovodite, izgubljenih ne tražite, nego nasilno i okrutno njima gospodarite« (34, 3-4). Riječ Božja je uvijek prosvjetljujuća i suvremena. Ne samo u prokazivanju, nego i u predlaganju. Zaključak prispodobe o milosrdnom Samarijancu, naime, sugerira nam kako se odjelotvorenje bratstva, koje započinje osobnim susretom, može proširiti na organiziranu skrb. Gostionica, gostioničar, novac, obećanje da ćemo jedni druge obavještavati (usp. Lk 10, 34-35): sve nas to upućuje na službu svećenikâ, rad zdravstvenih i socijalnih radnika, zalaganje članova obitelji i volontera zahvaljujući kojima se svaki dan, u svim dijelovima svijeta, dobro suprotstavlja zlu.

U godinama pandemije porastao je naš osjećaj zahvalnosti prema onima koji svakodnevno rade na području zdravlja i istraživanja. Ali da bi se prevladala tako velika kolektivna tragedija nije dovoljno samo odavati počast herojima. COVID-19 je stavio na tešku kušnju tu veliku mrežu sposobnosti i solidarnosti i razotkrio strukturna ograničenja postojećih sustava socijalne skrbi. Ta zahvalnost, dakle, mora ići ruku pod ruku s aktivnim traženjem, u svakoj zemlji, strategijâ i resursâ kako bi se svima zajamčio pristup lijekovima i temeljnom pravu na zdravlje.

»Pobrini se za njega« (Lk 10, 35) preporučuje Samarijanac gostioničaru. Isus to ponavlja i svakome od nas, te nas na kraju potiče: »Idi pa i ti čini tako!«. Kao što sam nag-

lasio u Fratelli tutti, »ova nam prispodoba pokazuje kojim je načinima moguće obnoviti zajednicu počevši od muškaraca i žena koji se poistovjećuju s krhkošću drugih, koji ne dopuštaju izgradnju društva u kojem vlada isključivost, nego postaju bližnji, podižu pale i vraćajući ih u društvo, tako da dobro bude svima zajedničko« (br. 67). Naime, »stvoreni smo za puninu koja se može postići samo u ljubavi. Živjeti tako da budemo ravnodušni na patnju nije nam mogućnost za izabrati« (br. 68).

I ove godine 11. veljače uprimo svoj pogled u Svetište u Lurdu kao proroštvo, pouku povjerenu Crkvi u srcu suvremenosti. Ne vrijedi samo ono što ima neku svrhu i nisu važni samo oni koji proizvode. Bolesnici su, naime, u središtu Božjeg naroda, koji ide naprijed zajedno s njima kao znak čovječanstva u kojem je svatko dragocjen i nikoga se ne smije odbacivati.

Zagovoru Marije, Zdravlju bolesnih, povjeravam sve vas koji ste bolesni, vas koji skrbite o njima u svojim obiteljima, na svom radnom mjestu, kroz istraživanje i volonterstvo, kao i vas koji se zalažete za uspostavljanje osobnih, crkvenih i građanskih veza bratstva. Svima od srca upućujem svoj blagoslov.

Rim, Sveti Ivan Lateranski, 10. siječnja 2023.

Papa Franjo

PORUKA SVETOGA OCA FRANJE ZA KORIZMU 2023. GODINE

Korizmena askeza, sinodski itinerarij

Draga braćo i sestre!

U evanđeljima po Mateju, Marku i Luki postoji podudarnost u izvješćima o događaju Isusova preobraženja. U tom događaju vidimo Gospodinov odgovor na neuspjeh njegovih učenika da ga razumiju. Neposrednog prije toga došlo je do pravog sukoba između Učitelja i Šimuna Petra, koji – nakon što je priznao Isusa Kristom, Sinom Božjim – odbacio je njegov navještaj muke i križa. Isus ga je oštro prekorio: »Nosi se od mene, sotonu! Sablazan si mi jer ti nije na pameti što je Božje, nego što je ljudsko!« (Mt 16, 23). I gle, »nakon šest dana uze Isus sa sobom Petra, Jakova i Ivana, brata njegova, te ih povede na goru visoku, u osamu« (Mt 17, 1).

Evanđelje o preobraženju naviješta se svake godine na drugu korizmenu nedjelju. Naime, Gospodin nas u tom liturgijskom vremenu uzima sa sobom i vodi nas u osamu. Dok redovite obveze traže od nas da ostanemo u svojim uobičajenim mjestima, živeći jednoličnu i katkad dosadnu svakodnevicu, u korizmi smo pozvani uspjeti se zajedno s Isusom »na goru visoku«, da sa svetim Božjim narodom doživimo posebno iskustvo askeze.

Korizmena askeza je zalaganje, uvijek prodahnuto milošću, da nadvladamo svoj manjak vjere i otpore nasljedovanju Isusa na križnom putu. Upravo ono što su Petar i ostali učenici trebali učiniti. Da bismo produbili svoje poznavanje Učitelja, da bismo u

punini razumjeli i prihvatili otajstvo Božjeg spasenja, koje se ostvaruje u potpunom darivanju samoga sebe iz ljubavi, moramo pustiti njemu da nas povede u osamu i u visine, odvajajući se od osrednjosti i ispraznosti. Trebamo krenuti na put koji vodi uzbrdo, koji zahtijeva napor, žrtvu i usredotočenost, baš poput izleta u planine. Ti su preduvjeti važni i za sinodski put kojim smo kao Crkva predano krenuli. Dobro će nam doći da razmišljamo o tom odnosu između korizmene askeze i sinodskog iskustva.

Na »duhovnu obnovu« na gori Tabor Isus vodi sa sobom trojicu učenika, odabranih da budu svjedoci jedinstvenog događaja. On želi da to milosno iskustvo ne bude samotno, nego nešto što se dijeli s drugima, kao što je to, uostalom, i sav naš život u vjeri. Isusa se nasljeđuje zajedno i zajedno, kao Crkva hodočasnica u vremenu, živimo liturgijsku godinu i u njoj korizmu, putujući s onima koje nam je Gospodin dao za suputnike na našem životnom putu. Slično usponu Isusa i učenikâ na goru Tabor, možemo reći da je naš korizmeni hod »sinodski«, zato što je nešto što činimo zajedno i svi idemo istim putem, kao učenici jedinoga Učitelja. Znamo, štoviše, da je On sâm Put, i zato Crkva, i u liturgijskom i u sinodskom itinerariju, ne čini ništa drugo nego sve dublje i potpunije ulazi u otajstvo Krista Otkupitelja.

I dolazimo tako do vrhunca. U Evanđelju se kaže da Isus »preobrazi se pred njima. I zasja mu lice kao sunce, a haljine mu postadoše bijele kao svjetlost« (Mt 17, 2). To je cilj puta. Na kraju uspona, dok stoje s Isusom na vrhu gore, trojici učenika dana je milost da ga vide u njegovoj slavi, obasjanog nadnaravnim svjetlošću koja nije dolazila izvana, nego je zračila iz njega samog. Božanska ljepota tog viđenja bila je neusporedivo veća od svih napora koje su učenici morali uložiti dok su se uspinjali na goru Tabor. Kao i kod svakog napornog izleta u planinu, dok se penješ moraš dobro paziti na stazu, ali panorama koja se na kraju pruža pred očima iznenađuje i uzvraća svojom divotom. I sinodski se proces često čini napornim i ponekad bismo mogli klonuti duhom. No, ono što nas čeka na kraju nesumnjivo je nešto čudesno i iznenađujuće, što će nam pomoći da bolje razumijemo Božju volju i naše poslanje u službi njegova kraljevstva.

Iskustvo učenikâ na gori Tabor dodatno se obogaćuje kad se uz preobraženog Isusa pojavljuju Mojsije i Ilija, koji uosobljuju Zakon odnosno Proroke (usp. Mt 17, 3). Kristova je novost ispunjenje Staroga saveza i obećanjâ; neodvojiva je od povijesti Boga s njegovim narodom i otkriva njezino duboko značenje. Sinodski je hod, slično tome, također ukorijenjen u tradiciji Crkve i istodobno otvoren novostima. Tradicija je izvor nadahnuća za traženje novih putova, kloneći se pritom napasti nepokretnosti, s jedne strane, i napasti improviziranog eksperimentiranja, s druge.

Korizmeni asketski hod i, na sličan način, sinodski hod, imaju za cilj duboku promjenu i na osobnoj i na crkvenoj razini. Ta duboka promjena, i u jednom i u drugom slučaju, ima svoj uzor u Isusovu preobraženju i postiže se milošću njegova vazmenoga otajstva. Da bi se takva duboka promjena dogodila ove godine u nama, želim predložiti dva puta kojim nam je ići da bismo zajedno s Isusom svladavali uspon i s njim došli do cilja.

Prvi se odnosi na poziv koji je Bog Otac uputio učenicima na gori Tabor dok su gledali preobraženog Isusa. Glas iz oblaka govori: »Slušajte ga!« (Mt 17, 5). Prva je uputa, dakle, vrlo jasna: slušati Isusa. Korizma je vrijeme milosti u onoj mjeri u kojoj slušamo njega koji nam govori. A kako nam govori? Ponajprije u Riječi Božjoj koju nam Crkva daje u liturgiji: neka naše uši ne budu začepjene za nju; ako ne možemo stalno ići na misu, čitajmo biblijska čitanja iz dana u dan, pa i uz pomoć interneta. Osim u Svetom pismu, Gospodin nam govori u našoj braći i sestrama, posebno u licima i pričama onih koji su u potrebi. No, želim dodati još jedan vid, koji je vrlo važan u sinodskom procesu: slušanje Krista povezano je također sa slušanjem naše braće i sestara u Crkvi. Riječ je o onom uzajamnom slušanju koje je u nekim fazama glavni cilj, ali je, međutim, uvijek neizostavno u metodi i stilu sinodske crkve.

Čuvši Očev glas, »učenici padoše licem na zemlju i silno se prestrašiše. Pristupi k njima Isus, dotakne ih i reče: "Ustanite, ne bojte se!" Podigoše oči, ali ne vidješe nikoga doli Isusa sama« (Mt 17, 6-8). Evo drugog savjeta za ovu korizmu: nemojmo iz straha od suočavanja sa stvarnošću s njezinim svakodnevnim naporima, potrebama i proturječjima bježati u religioznost sazdanu od izvanrednih događaja, sugestivnih iskustava. Svjetlo koje Isus pokazuje učenicima predokus je uskrsne slave, a pristupa mu se nasljedovanjem njega jedinoga. Korizma je usmjerena na Uskrs: to povlačenje u osamu nije samom sebi svrha, već nas priprema da s vjerom, nadom i ljubavlju živimo muku i križ kako bismo došli do uskrsnuća. I na sinodskom putu se ne smijemo zavaravati da smo stigli do cilja kad nam Bog daje milost nekih snažnih iskustava zajedništva, jer i tad nam Gospodin ponavlja: »Ustanite, ne bojte se!«. Sidimo u nizinu i neka nam milost koju smo doživjeli pomogne umješno raditi na sinodalnosti u svakodnevnom životu naših zajednica.

Draga braćo i sestre, neka nas u ovoj korizmi Duh Sveti snaži i potiče u našem usponu s Isusom, kako bismo mogli iskusiti njegov božanski sjaj i tako, ojačani u vjeri, nastavili svoj put zajedno s njim, koji je svjetlost na prosvjetljenje narodâ i slava puka svoga.

Rim, Sveti Ivan Lateranski, 25. siječnja, blagdan Obraćanja svetoga Pavla.

Papa Franjo

**PORUKA PAPE FRANJE ZA 57. SVJETSKI DAN
SREDSTAVA DRUŠTVENIH KOMUNIKACIJA****— 21. svibnja 2023. —****Govoriti srcem. »Istinujući u ljubavi« (Ef 4,15)**

Draga braćo i sestre!

Nakon što sam prethodnih godina razmišljao o glagolima ići i vidjeti i slušati kao uvjetima za dobru komunikaciju, u ovoj poruci za 57. svjetski dan sredstava društvenih komunikacija zadržat ću se na izrazu govoriti srcem. Srce je to koje nas je potaknulo ići, gledati i slušati, i srce je to koje nas potiče na otvorenu i prijateljsku komunikaciju. Nakon što smo vježbali slušanje, koje zahtijeva čekanje i strpljenje, kao i odricanje od toga da iznosimo svoje mišljenje koje je plod predrasuda našega gledišta, možemo ući u dinamiku dijaloga i dijeljenja koja je upravo dinamika srdačne komunikacije. Kada drugoga slušamo čista srca, moći ćemo i govoriti slijedeći istinu u ljubavi (usp. Ef 4,15). Ne trebamo se bojati razglašavati istinu, makar ona katkad bila i neugodna. Evo čega nam se valja bojati: činiti to bez ljubavi, bez srca. Jer »kršćaninov program – kao što je napisao Benedikt XVI. – jest "srce koje vidi"«. [1] Srce koje svojim otkucajima objavljuje istinu o našem biću i zato ga treba slušati. To znači da onaj koji sluša mora biti na istoj valnoj dužini tako da može osjetiti čak otkucaje srca druge osobe u svojem srcu. Tada se može dogoditi čudo susreta koje nam pomaže da gledamo jedni druge sa suosjećanjem, prihvaćajući s poštivanjem međusobne slabosti, umjesto da sudimo po glasinama i sijemo neslogu i podjele.

Isus nas upozorava da se svako stablo poznaje po plodovima (usp. Lk 6,44): »Dobar čovjek iz dobra blaga srca svojega iznosi dobro, a zao iz zla iznosi zlo. Ta iz obilja srca usta mu govore« (r. 45). Zato, da bismo mogli komunicirati istinujući u ljubavi, trebamo očistiti vlastito srce. Samo slušajući i govoreći čistim srcem možemo vidjeti dalje od vanjštine i nadvladati nerazgovijetnu buku koja, također na informacijskom polju, ne pomaže, u složenosti svijeta u kojemu živimo, razlučiti što je što. Poziv da govorimo srcem predstavlja radikalni izazov na koji smo pozvani odgovoriti u ovom našem vremenu, tako sklonom ravnodušnosti i gnušanju, katkad i na temelju dezinformacije koja krivotvori i instrumentalizira istinu.

Komunicirati srdačno

Komunicirati srdačno znači da onaj tko nas čita ili sluša može razumjeti naše dioništvo u radostima i strahovima, nadama i patnjama žena i muškaraca našega vremena. Tko tako govori, voli drugoga jer mu je stalo do njega ili nje i štiti i ne narušava njegovu ili njezinu slobodu. Taj način možemo vidjeti kod tajanstvenoga putnika koji razgovara s učenicima na putu u Emaus nakon tragedije koja se dogodila na Golgoti. Uskrsli Isus govori im srcem, s poštivanjem ih prati na njihovu putu boli, ne nameće se nego se nudi, s ljubavlju im otvara oči srca da shvate dublji smisao onoga

što se dogodilo. Oni će, naime, moći kasnije radosno uskliknuti da im je srce gorjelo dok im je putem govorio i tumačio Sveto pismo (usp. Lk 24,32).

U povijesnom razdoblju označenom polarizacijama i suprotstavljanjima – na koje nažalost nije imuna ni crkvena zajednica – predano zalaganje za komunikaciju otvorena srca i raširenih ruku tiče se ne samo onih koji rade na polju informacija, već je odgovornost svih. Svi smo pozvani tražiti i govoriti istinu i činiti to s ljubavlju. Pogotovo se nas kršćane neprestance opominje da svoj jezik susprežemo od zla (usp. Ps 34,14), jer, kao što uči Sveto pismo, njime možemo blagoslivljati Gospodina i proklinjati ljude stvorene na Božju sliku (usp. Jak 3,9). Iz naših usta ne bi smjela izlaziti nikakva zla riječ »nego samo dobra, da prema potrebi sazida i milost iskaže slušateljima« (Ef 4,29).

Katkad ljubazna riječ prodire i do najokorjelijega srca. O tome nalazimo trag također u literaturi. Mislim na onaj nezaboravan tekst iz 21. poglavlja Zaručnika u kojem Lucija zbori srcem Bezimenom dok konačno ovaj, razoružan i mučen blagotvornom unutarnjom krizom, ne podlegne nježnoj snazi ljubavi. Doživljavamo to iskustvo u društvenom suživotu gdje ljubaznost nije samo stvar bontona, nego pravi i istinski protulijek okrutnosti, koja nažalost može zatrovati srce i razoriti odnose. Treba nam to na medijskom polju, kako komunikacija ne bi raspirivala mržnju koja ozlojeđuje srce, rađa srditost i vodi do sukoba, nego pomogla osobama da u miru razmisle i, kritičkim duhom i uvijek u duhu poštivanja, otkrivaju zagonetnu stvarnost u kojoj žive.

Komunikacija od srca srcu: »Dovoljno je dobro voljeti da bi se dobro govorilo«

Jedan od svijetlih primjera toga govora srcem koji dan-danas očarava jest sveti Franjo Saleški, crkveni naučitelj, kojem sam nedavno posvetio apostolsko pismo Totum amoris est, na 400. obljetnicu njegove smrti. Uz tu važnu obljetnicu, drago mi je u toj prigodi spomenuti još jednu koja je isto u ovoj 2023. godini. Riječ je o stotoj obljetnici otkako ga je Pio XI., enciklikom Rerum omnium perturbationem, proglasio zaštitnikom katoličkih novinara. Brilljantan um, plodan pisac, čovjek velike teološke dubine, Franjo Saleški bio je ženevski biskup u početku 17. stoljeća, u teškim godinama označenima burnim raspravama s kalvinistima. Njegov blag stav, njegova čovjekoljubivost, spremnost strpljivo razgovarati sa svima, a na poseban način s onima koji su mu se suprotstavljali, učinili su ga izvanrednim svjedokom Božje milosrdne ljubavi. Za njega je vrijedila ona da »umilna riječ umnožava prijatelje, i jezik uljudan izaziva prijazne odgovore« (Sir 6,5). Uostalom, jedna od njegovih najpoznatijih izjava »srce govori srcu«, nadahnjivala je naraštaje vjernikâ, među kojima svetoga Johna Henrya Newmana koji ju je uzeo za svoje geslo Cor ad cor loquitur. »Dovoljno je dobro voljeti da bi se dobro govorilo«, bilo je jedno od uvjerenja svetoga Franje Saleškoga. Ono pokazuje da se, prema njegovu mišljenju, komunikaciju ne smije svesti na umijeće, na – rekli bismo danas – marketinšku strategiju, nego je ona ogledalo duše, vidljiva površina oku nevidljive jezgre ljubavi. Prema svetom Franji Saleškom upravo se »u srcu i po srcu odvija onaj suptilan i intenzivan proces sjedinjenja zahvaljujući kojem čovjek prepoznaje Boga« [2]. »Ljubeći dobro« sveti je Franjo uspio komunicirati s

gluhonijemim Martinom i postati mu prijatelj. Zato ga se spominjemo također kao zaštitnika osoba s komunikacijskim teškoćama.

Polazeći upravo od toga kriterija ljubavi, sveti nas ženevski biskup, svojim spisima i svjedočanstvom života, podsjeća da »smo ono što komuniciramo«. To je lekcija oprečna trendovima današnjega vremena kada se, kao što pogotovo doživljavamo u društvenim medijima, komunikaciju često instrumentalizira kako bi nas svijet vidio onakvima kakvi bismo mi željeli biti, a ne onakvima kakvi zaista jesmo. Sveti je Franjo Saleški razdijelio brojne primjerke svojih spisa ženevskoj zajednici. Ta mu je »novinarska« intuicija donijela slavu koja se brzo pronijela izvan granica njegove biskupije i traje sve do naših dana. Njegovi su spisi, kao što je primijetio sveti Pavao VI., »iznimno ugodno, poučno i pobudno« [3] štivo. Pogledamo li danas panoramu komunikacije, nisu li upravo to značajke koje treba imati pojedini članak, reportaža, radijski ili televizijski prilog, odnosno objava na društvenoj mreži? Neka ovaj svetac nježnosti bude nadahnuće onima koji rade na području komunikacije, da hrabro i slobodno traže i govore istinu, odolijevajući napasti korištenja napadnih i agresivnih izraza.

Govoriti srcem u sinodskom procesu

Kao što sam već imao priliku istaknuti, »i u Crkvi postoji velika potreba za slušanjem i za time da slušamo jedni druge. To je najdragocjeniji i najplodonosniji dar koji možemo dati jedni drugima« [4]. Iz slušanja bez predrasudâ, iz pažljiva i raspoloživa slušanja, rađa se govor u skladu s Božjim načinom, potican blizinom, suosjećanjem i nježnošću. U Crkvi postoji prijeka potreba za komunikacijom koja će zapaliti srca, koja će biti melem za rane i služiti kao svjetiljka na putu braći i sestrama. Sanjam o crkvenoj komunikaciji koja se zna prepustiti vodstvu Duha Svetoga, koja će biti ljubazna i u isti mah proročka, kadra iznaći nove oblike i načine za čudesan navještaj koji je pozvana donijeti u treće tisućljeće; o komunikaciji u kojoj će se u središte staviti odnos s Bogom i bližnjima, osobito s onima koji su u najvećoj potrebi, i koja će znati zapaliti plamen vjere, radije negoli čuvati pepeo autoreferencijalnog identiteta; o komunikaciji utemeljenoj na poniznosti u slušanju i pareziji u govoru, koja nikad neće dijeliti istinu od ljubavi.

Razoružati srca promičući jezik mira

»Mek jezik i kosti lomi«, kaže se u knjizi Mudrih izreka (25,15). Danas je kao nikada prije potrebno govoriti srcem kako bi se promicalo kulturu mira tamo gdje je rat i kako bi se utiralo putove koji omogućuju dijalog i pomirenje tamo gdje bjesne mržnja i neprijateljstvo. U dramatičnim okolnostima globalnog sukoba kroz koje prolazimo, žurno je potrebno afirmirati komunikaciju u kojoj neće biti nikakva neprijateljstva. Prijeko je potrebno da »otvoreni i smjerni dijalog« prevlada nad »navikom brzog opovrgavanja protivnika, dodjeljujući istom ponižavajuće epitet« [5]. Trebamo komunikatore spremne na dijalog, predane poticanju cjelovita razoružanja i radu na smirivanju ratne psihoze koja se gnijezdi u našim srcima, kao što je proročki pozvao

sveti Ivan XXIII. u enciklici *Pacem in terris*: »Čvrstina pravog mira među narodima nije u jednakoj oružanoj snazi, već jedino u uzajamnu povjerenju« (br. 113). Povjerenje treba komunikatore koji nisu ukopani u rovove, nego su hrabri i kreativni, spremni preuzeti rizik kako bi pronašli zajednički jezik zahvaljujući kojemu je moguće ostvariti susret. Kao i prije 60 godina, i sada živimo u mračnome trenutku kada čovječanstvo strahuje od eskalacije rata, koji mora što prije prestati, također na razini komunikacije. Možemo se samo užasnuti kada čujemo kako se lako izgovaraju riječi koje pozivaju na uništenje narodâ i teritorijâ. I te se riječi, nažalost, često pretvaraju u ratne čine okrutnoga nasilja. Eto zašto treba odbaciti svaku retoriku koja potiče na rat, kao i svaku vrstu propagande koja manipulira istinom i izvrće je u ideološke svrhe. Potrebno je, umjesto toga, promicati, i to na svim razinama, komunikaciju koja će pomoći stvaranju uvjeta za rješavanje sporova među narodima.

Kao kršćani, znamo da je obraćenje srca presudno za sudbinu mira, zato što virus rata dolazi iz ljudskoga srca. [6] Iz srca izlaze prave riječi kadre raspršiti sjene zatvorena i podijeljena svijeta i izgrađivati bolju civilizaciju od one koju smo naslijedili. To je napor koji se očekuje od svakoga od nas, ali posebno poziva one koji rade u komunikacijama da imaju osjećaj odgovornosti, kako bi svoje zanimanje obavljali kao poslanje.

Gospodin Isus, čista Riječ koja teče iz Očeva srca, neka nam pomogne da naša komunikacija bude slobodna, čista i srdačna.

Gospodin Isus, Riječ tijelom postala, neka nam pomogne oslušivati otkucaje srcâ, kako bismo otkrili da smo braća i sestre i oslobodili se neprijateljstva koje nas dijeli.

Gospodin Isus, Riječ istine i ljubavi, neka nam pomogne govoriti istinu u ljubavi, da bismo osjetili da smo čuvari jedni drugih.

Rim, Sveti Ivan Lateranski, 24. siječnja 2023. godine, spomendan svetoga Franje Saleškoga.

Papa Franjo

---

[1] Enc. *Deus caritas est*, 31.

[2] Apost. pismo *Totum amoris est* (28. prosinca 2022.)

[3] Apostolsko pismo povodom 400. obljetnice rođenja svetog Franje Saleškog, crkvenog naučitelja *Sabaudiae gemma* (29. siječnja 1967.).

[4] Poruka za 56. svjetski dan sredstava društvene komunikacije (24. siječnja 2022.).

[5] Enc. *Fratelli tutti* (3. listopada 2020.), 201.

[6] Usp. Poruka za 56. svjetski dan mira, 1. siječnja 2023.

PORUKA PAPE FRANJE ZA 97. SVJETSKI DAN MISIJA

— 22. listopada 2023. —

»Žar u srcu, noge na putu« (usp. Lk 24, 13-35)

Draga braćo i sestre!

Ove sam godine za Svjetski dan misija izabrao temu nadahnutu izvješćem o učenicima iz Emausa, iz Lukina Evanđelja (usp. 24, 13-35): »Žar u srcu, noge na putu«. Ta su dva učenika bila zbunjena i razočarana, ali susret s Kristom u Riječi i u razlomljenom Kruhu probudio je u njihovu srcu ushit da ponovno krenu put Jeruzalema i navijeste da je Gospodin doista uskrsnuo. U tom evanđeoskom izvješću duboku promjenu kod učenikâ vidimo iz nekih sugestivnih slika: žar u srcu zbog Pisama koje je Isus tumačio, otvorene oči kojima ga prepoznaju i, kao vrhunac, noge na putu. Razmišljajući o ta tri vida, koji opisuju putovanje učenikâ misionarâ, možemo obnoviti svoj žar prema evangelizaciji u današnjemu svijetu.

1. Žar u srcima »dok nam je otkrivao Pisma«. Božja riječ prosvjetljuje i preobražava srce u poslanju.

Na putu iz Jeruzalema do Emausa, srca dvojice učenika bila su obuzeta žalošću – što se vidjelo na njihovim licima – zbog smrti Isusa, u kojega su povjerovali (usp. r. 17). Suočeni s neuspjehom razapetog Učitelja, njihova se nada da je On Mesija srušila (usp. r. 21).

I gle, »dok su tako razgovarali i raspravljali, približi im se Isus i pođe s njima« (r. 15). Kao na početku poziva učenikâ tako i sada, u času njihove izgubljenosti, Gospodin preuzima inicijativu: pristupa svojim i hoda uz njih. U svom velikom milosrđu, On se nikada ne umara biti s nama, usprkos našim pogreškama, sumnjama, slabostima, usprkos žalostima i pesimizmu koji nas dovode do toga da postajemo »bezumni i srca spora« (r. 25), malovjerni.

I danas, kao i nekoć, Gospodin je blizu svojim učenicima misionarima i hoda uz njih, posebno kad se osjećaju izgubljenima, obeshrabrenima, prestrašenima pred otajstvom bezakonja koje ih okružuje i želi ih ugušiti. Stoga, »ne dopustimo da nam se ukrade nada!« (Apost. pob. *Evangeliu gaudium*, 86). Gospodin je veći od naših problema, poglavito kad na njih nailazimo u naviještanju evanđelja svijetu, zato što je to poslanje, u konačnici, njegovo, a mi smo samo njegovi ponizni suradnici, »beskorisne sluge« (usp. Lk 17, 10).

Izražavam svoju blizinu u Kristu svim misionarima i misionarkama u svijetu, posebno onima koji prolaze kroz teške trenutke: predragi, uskrsli Gospodin je uvijek s vama i vidi vašu širokogrudnost i žrtve koje činite u evangelizacijskom poslanju u dalekim krajevima. Nije svaki dan u životu obasjan suncem, ali uvijek imajmo na pameti riječi koje je Gospodin uputio svojim prijateljima prije muke: »U svijetu imate muku, ali hrabri budite – ja sam pobijedio svijet!« (Iv 16, 33).

Nakon što je slušao dvojicu učenika na putu za Emaus, uskrsli Isus "počevši... od Mojsija i svih proroka, protumači im što u svim Pismima ima o njemu" (Lk 24, 27). Tada se u srcima učenika ražario plamen, te su se na kraju povjerali jedan drugome: "Nije li gorjelo srce u nama dok nam je putem govorio, dok nam je otkrivao Pisma?" (r. 32). Isus je živa Riječ, jedina koja može zapaliti, prosvijetliti i preobraziti srce.

Tako možemo bolje razumjeti ono što je rekao sveti Jeronim: »Ne poznavati Pisma znači ne poznavati Krista« (In Is., Proslov). »Bez Gospodina koji nam otvara pamet nemoguće je duboko razumjeti Sveto pismo. No vrijedi i suprotno: bez Svetoga pisma događaji Isusova poslanja i njegove Crkve na ovome svijetu ostaju nerazumljivi« (Apostol. pismo *Aperuit illis*, 1). Zato je poznavanje Svetoga pisma važno za kršćaninov život i još važnije za navješćivanje Krista i njegova evanđelja. Što se, uostalom, prenosi drugima ako ne vlastite ideje i planove? I može li ikad hladno srce zapaliti srca drugih?

Dopustimo zato da nas uvijek prati uskrsli Gospodin koji nam tumači značenje Svetog pisma. Pustimo da On zapali naša srca, prosvijetli nas i preobrazi, kako bismo mogli svijetu naviještati njegovo otajstvo spasenja snagom i mudrošću koji dolaze od njegova Duha.

2. Oči koje »se otvoriše te ga prepoznaše« u lomljenju kruha. Isus u euharistiji je vrhunac i izvor poslanja.

Srca ražarena Božjom riječju nagnala su učenike iz Emausa da zamole tajanstvenog Putnika da ostane s njima jer je već padala večer. I dok su bili za stolom, oči su im se otvorile i prepoznali su ga kod lomljenja kruha. Ključnu ulogu u tome da su se učenicima otvorile oči imao je slijed radnji koje je učinio Isus: uzeo je kruh, blagoslovio ga, razlomio i dao njima. To su uobičajene geste glave kuće u židova, ali kad ih, milošću Duha Svetoga, čini Isus Krist one dvojici sustolnika dozivaju u pamet znamenje umnažanja kruhova i prije svega znak euharistije, sakramenta Žrtve križa. Ali upravo u času u kojem prepoznaju Isusa u Onom koji lomi kruh »on im iščeznu s očiju« (Lk 24, 31). Ta nam činjenica pomaže shvatiti bitnu stvarnost naše vjere: Krist koji lomi kruh postaje sad razlomljeni Kruh, koji se dijeli s učenicima i koji oni zatim blaguju. Postao je nevidljiv, zato što je sada ušao u srca učenikâ kako bi njihova srca usplamtjela još većim žarom, potaknuvši ih da bez oklijevanja ponovno krenu na put kako bi sa svima podijelili jedinstveno iskustvo susreta s Uskrslim! Tako je uskrsli Krist Onaj koji lomi kruh i istodobno Kruh koji se lomi za nas. Svaki je učenik misionar, dakle, pozvan postati, poput Isusa i u njemu, zahvaljujući djelovanju Duha Svetoga, onaj koji lomi kruh i ujedno kruh koji se lomi za svijet.

U vezi s tim treba podsjetiti da je jednostavno lomljenje materijalnog kruha s gladnima u Kristovo ime već samo po sebi kršćanski misijski čin. Tim više je lomljenje euharistijskog kruha, koji je sâm Krist, misijsko djelovanje par excellence, zato što je euharistija izvor i vrhunac života i poslanja Crkve.

Podsjetio je na to papa Benedikt XVI.: »Ljubav koju slavimo u sakramentu [euharistije], ne možemo zadržati za sebe. Ona po svojoj naravi zahtijeva da je

priopćimo svima. Svijet je potrebit Božje ljubavi, susreta s Isusom Kristom i vjere u njega. Zbog toga euharistija nije samo izvor i vrhunac života Crkve, nego i njezina poslanja: „Autentično euharistijska Crkva jest misijska Crkva“« (Apostolska pobudnica *Sacramentum caritatis*, 84).

Da bismo donosili plod, moramo ostati sjedinjeni s njim (usp. Iv 15, 4-9). A to se sjedinjenje ostvaruje svakodnevnom molitvom, osobito u klanjanju, u ostajanju u tišini u Gospodinovoj prisutnosti koji ostaje s nama u euharistiji. Njegujući s ljubavlju to zajedništvo s Kristom, učenik misionar može postati mistik na djelu. Neka nam srce uvijek žudi za Isusovim društvom, šapćući žarku molbu dvojice učenika iz Emausa, osobito kad se spusti večer: "Ostani s nama, Gospodine!" (usp. Lk 24, 29).

3. Noge na putu, s radošću pričanja o Kristu Uskrsnom. Vječna mladost Crkve koja je uvijek u izlasku.

Nakon što im se otvoriše oči te prepoznaše Isusa u »lomljenju kruha«, učenici »u isti se čas digoše i vratiše u Jeruzalem« (usp. Lk 24, 33). Ova hitnja da se ide s drugima podijeliti radost susreta s Gospodinom pokazuje da »radost evanđelja ispunja srce i čitav život svakog onog koji susretne Isusa. Oni koji prihvate njegovu ponudu spasenja oslobođeni su od grijeha, žalosti, duhovne praznine i usamljenosti. Sa Isusom Kristom radost se uvijek iznova rađa« (Apostolska pobudnica *Evangelii gaudium*, 1). Nemoguće je istinski susresti uskrslog Isusa, a da se ne izgara od želje da se svima govori o tome. Stoga su prvo i glavno bogatstvo poslanja oni koji su, u Svetome pismu i u euharistiji, prepoznali Krista uskrslog i koji nose u srcu njegov plamen i u pogledu njegovo svjetlo. Oni mogu svjedočiti o životu koji nikad ne umire, pa i u najtežim situacijama i u trenucima najveće tame.

Slika »nogu na putu« još jednom nam doziva u pamet neprolaznu vrijednost *missio ad gentes*, poslanja koje je uskrsli Gospodin dao Crkvi da navijesti evanđelje svakoj osobi i svakom narodu, sve do nakraj svijeta. Danas više nego ikada čovječanstvo, ranjeno tolikim nepravdama, podjelama i ratom, treba Radosnu vijest mira i spasenja u Kristu. Koristim zato ovu priliku da još jednom ponovim: »Svi imaju pravo primiti evanđelje. Kršćani imaju zadaću naviještati ga ne isključujući nikoga, ne kao oni koji nameću novu obavezu, nego kao oni koji dijele jednu radost, ukazuju na obzor ljepote i koji pozivaju druge na bogatu gozbu« (isto, 14). Misijsko obraćenje ostaje najvažniji cilj koji si moramo postaviti kao pojedinci i kao zajednica, budući da je »misijsko djelovanje paradigma svakog djelovanja Crkve« (isto, 15).

Kao što kaže apostol Pavao, Kristova nas ljubav obuzima i potiče (usp. 2 Kor 5, 14). Ovdje je riječ o dvojakoj ljubavi: Kristovoj ljubavi prema nama, koja privlači, nadahnjuje i ražaruje našu ljubav prema njemu. I upravo ta ljubav Crkvu u izlasku čini uvijek mladom, a svi njezini članovi imaju poslanje naviještati Kristovo evanđelje, uvjereni da On »za sve umrije da oni koji žive ne žive više sebi, nego onomu koji za njih umrije i uskrsnu« (r. 15). Svatko može pridonijeti ovom misijskom gibanju: molitvom i djelovanjem, novčanim prilogom i prinošenjem trpljenja i patnji, te vlastitim

svjedočenjem. Papinska misijska djela su povlašteno sredstvo za promicanje te misijske suradnje na duhovnoj i materijalnoj razini. Zato su prilozi koje se prikuplja na Svjetski dan misija namijenjeni Papinskom misijskom djelu za širenje vjere.

Hitnost misijskog djelovanja Crkve podrazumijeva, dakako, sve tješnju misijsku suradnju svih njezinih članova na svim razinama. To je bitan cilj sinodskog puta kojim Crkva kroči s ključnim riječima zajedništvo, sudjelovanje, poslanje. To zasigurno nije izraz zaokupljenosti Crkve samom sobom; to nije plebiscit kojim se odlučuje, kao u nekom parlamentu, što treba vjerovati i provoditi u djelo a što ne, u skladu s preferencijama ljudi. Naprotiv, riječ je o tome da kao i učenici iz Emausa krenemo na put, slušajući Uskrsloga Gospodina, koji uvijek dolazi među nas da nam tumači značenje Pisma i da lomi kruh za nas kako bismo, snagom Duha Svetoga, mogli nastaviti njegovo poslanje u svijetu.

Kao što su ta dvojica učenika ispriповjedila ostalima što im se dogodilo na putu (usp. Lk 24, 35), tako će i naš navještaj biti radosno pripovijedanje o Kristu Gospodinu, o njegovom životu, mucu, smrti i uskrsnuću, o čudesima koje je njegova ljubav izvela u našem životu.

Krenimo, dakle, prosvijetljeni susretom s uskrslim Gospodinom i oduhovljeni njegovim Duhom! Krenimo sa žarom u srcu, otvorenih očiju i s nogama na putu, da Božjom riječju zapalimo srca drugih, da otvorimo njihove oči Isusu Euharistijskom i pozovemo sve da zajedno kročimo putem mira i spasenja koje je Bog dao čovječanstvu u Kristu.

Sveta Marijo od Puta, Majko Kristovih učenika misionara i Kraljice misija, moli za nas!

Rim, Sveti Ivan Lateranski, 6. siječnja 2023., svetkovina Bogojavljenja.

Papa Franjo

PORUKA PRIGODOM DANA POSVEĆENOGA ŽIVOTA

— 5. veljače 2023. —

Poštovane redovnice, redovnici i laici posvećeni u svijetu, drage sestre i draga braćo u Kristu!

Ovogodišnji Dan posvećenoga života povezan je s približavanjem bolne godišnjice rata na prostoru Ukrajine, koji je ozbiljna prijetnja da se pretvori u još jedan svjetski rat s jezivim i nesagledivim posljedicama. Zasigurno neplanirano, ali simbolično, taj je rat započeo gotovo na samu godišnjicu svečanoga donošenja *Dokumenta o ljudskom bratstvu za mir u svijetu i zajednički život*, koji su u Abu Dhabiju potpisali papa Franjo i veliki imam Al-Azhara Ahmad Al-Tayyeb, i godinu dana nakon prvoga obilježavanja Međunarodnoga dana ljudskoga bratstva, ustanovljenoga rezolucijom Opće skupštine

Ujedinjenih naroda. To pokazuje kako je velika razlika između razmišljanja, pisanja i poziva na bratstvo i stvarnosti njegova življenja. Često su si tijekom povijesti pojedinci uzimali pravo odlučivati da jedan narod nema pravo na postojanje. Čak i bez tako izravne prijetnje, mnogim narodima i pojedincima oduzima se dostojanstvo i dopušta ponižanje u bijedu i umiranje u njoj. Sila i nasilje, dominacija jačih i moćnijih stalnice su ljudske povijesti koje uvijek iznova pogađaju stvarnost onih kojima je uskraćeno pravo da budu prepoznati i priznati kao braća i sestre te su označeni kao suparnici. To nerijetko vodi i do izazova njihova nasilnoga uklanjanja. Prva smrt o kojoj nam govori Biblija jest bratoubojstvo (Post 4,1–16). Braća su imala različita zanimanja i poslove, a onda i različite oblike egzistencije. Postojanje različitosti među ljudima spada na čovjekovu stvorenost. Sam Bog podijelio je darove tako da je jednomu dao jednu, a drugomu drugu sposobnost; jednomu je dao više, a drugomu manje. Čovjek bi se trebao naučiti živjeti s činjenicom egzistencijalne nejednakosti i različitosti. No ona je provokativna te ponekad potiče na nasilje koje čovjeku nudi mogućnost nametanja vlastite volje drugomu, sposobnost ovladavanja i na kraju uništavanja drugoga. Ne htjeti prihvatiti drugoga i drukčijega znači krenuti putem sukoba, koji u krajnjem slučaju vodi i do prolijevanja krvi, te tako uništiti ne samo međubratsko zajedništvo nego i zajedništvo s Bogom.

Enciklika pape Franje *Fratelli tutti* (2020.) trajni je poziv svim članovima Crkve koja djeluje u takvom svijetu i nije imuna na sve što se u njemu događa. Ona napose potiče nas, Bogu posvećene osobe, na preispitivanje vlastitoga življenja kako bismo bili vapaj svijetu za promociju bratstva i sestrinstva među ljudima „čuvajući stvoreno i cijeli svemir, te podržavajući svaku osobu, osobito najpotrebnije i najsiromašnije“ (*Dokument o ljudskom bratstvu*). Budući da je primjer uvijek snažniji od riječi, posvećeni život pozvan je na poseban način svjedočiti o daru udioništva na odnosu Isusa s Ocem i njegova odnosa prema čovjeku. Ako smo »sinovi u Sinu«, onda trebamo biti i »braća u Bratu«. Božji odnos prema čovjeku mora biti jedina i isključiva mjera čovjekova odnosa prema braći.

Isus Krist nije poput drugih svojih suvremenika osnovao rabinsku školu, nego zajednicu života u kojoj će vladati bratsko-sestrinski odnosi. Oni su cilj i njegova naučavanja. »'Tko je majka moja, tko li braća moja?' I pruži ruku prema učenicima: 'Evo', reče, 'majke moje i braće moje! Doista, tko god vrši volju Oca mojega, koji je na nebesima, taj mi je brat i sestra i majka'.« (Mt 12,48–50). Privlačna moć prve kršćanske zajednice bila je plod truda oko življenja te stvarnosti. »U mnoštva onih što prigriše vjeru bijaše jedno srce i jedna duša« (Dj 4,32). U svijetu kojim su vladale religijske, klasne, rasne i nacionalne podjele takav način života predstavljao je izazov. Jedne je poticao na nasilje u želji za očuvanjem postojećega poretka, a druge je privlačio da se i sami pridruže novosti života Crkve. Unatoč progonstvima broj kršćana rastao je začuđujućom brzinom.

Uspostava bratstva u apostolskoj zajednici ipak nije bilo lako ostvarenje. Sveto pismo svjedoči nam o prepirkama učenika o tome tko je među njima najveći i koja će mjesta zauzeti u Isusovu Kraljevstvu. Nasuprot njihovoj ljudskoj logici Isus stavlja Božju. »Ako tko želi biti prvi, neka bude od svih posljednji i svima poslužitelj!« (Mk 9,35) Čak

ni susret s Uskrnulim nije bio dostatan za nadvladavanje podjela do mjere da je sveti Pavao vapio: »Zaklinjem vas, braćo, imenom Gospodina našega Isusa Krista: svi budite iste misli; neka ne bude među vama razdora, nego budite savršeno istog osjećanja i istog mišljenja« (1 Kor 1,11). Radi iskorjenjivanja postojećih suparništava evanđelisti navode Isusove riječi »jedan je učitelj vaš, a svi ste vi braća« (Mt 23,8).

U svom djelu *Kršćansko bratstvo* J. Ratzinger podsjeća da je Krist ljude naučio Bogu govoriti »Oče naš«. To »naš« nije manje važno od »Oče«. Otac nebeski stavlja se izravno u zaštitu naših međusobnih bratskih/sestrinskih odnosa. On im je temelj, uzor i zaštita. Teološki gledano, brat ima primat pred prijateljem: prijatelja izabiremo, a brat nam je darovan. Zato „draga braćo i sestre“ nosi drukčiju poruku i nijansu od »dragi prijatelji«. Prema J. Ratzingeru, ta nam perspektiva baca novo svjetlo na razumijevanje kršćanskih zajednica. One nisu skupine prijatelja koji se odjeljuju zatvarajući se sami u sebe, već zajednice osoba koje druge prihvaćaju kao braću i sestre koje im je Bog darovao.

Zajednice posvećenoga života nastajale su kako bi ostvarile Isusovu želju življenja bratstva i sestrinstva pretačući evanđelje u poseban oblik življenja. Prihvaćenje poziva na takav način života ne pretpostavlja biranje osoba s kojima ćemo taj poziv dijeliti, nego prihvaćanje sestara i braće koju nam je Bog darovao. Ono traži svoju potvrdu u svakodnevnom zajedničkom životu i poslanju. Kada govorimo o bratstvu ili sestrinstvu, pretpostavljamo i zahtijevamo jednakost dostojanstva unatoč svim međusobnim razlikama. Ako je nema, stvarnost bratstva gubi se, dokida i uništava. Nejednakost među onima koji očekuju da budu jednaki jedan je od najsnažnijih konfliktnih motiva. Crkva naglašava: »Svi se trebaju sjetiti da je bratsko zajedništvo, kao takvo, već apostolat, tj. da izravno pridonosi djelu evangelizacija« (*Bratski život u zajednici*, br. 54.). Bratstvo i sestrinstvo posvećenih osoba uvijek je imalo misijsku snagu svjedočenja i djelotvorne ljubavi prema potrebitima. Prema riječima svetoga Ivana Pavla II.: »sva plodnost redovničkog života zavisi o svojstvu bratskog života u zajedništvu« (Plenarno zasjedanje CIVCSVA, 20. 11. 1992.). Zajednice posvećenoga života moraju biti svjedoci i promicatelji bratstva i sestrinstva u svijetu u kojem sve više prevladava podijeljenost, sukobi, interesi, individualizam i hladnoća prema najslabijima. U enciklici *Fratelli tutti* papa Franjo piše o današnjoj kulturi koja sve više ujedinjuje svijet i ljude međusobno približava, ali nas ne čini braćom i sestrama. »Usamljeniji smo više nego ikada u tom omasovljenom svijetu koji daje prednost individualnim interesima te oslabljuje zajedničarsku dimenziju života. Povećavaju se uglavnom tržišta, na kojima osobe igraju ulogu potrošača ili gledatelja. Napredovanje toga globalizma u pravilu promiče identitet jačih koji se štite, ali nastoji rastočiti identitet slabijih i siromašnijih područja, čineći ih ranjivijima i ovisnijima. Na taj način politika postaje sve slabija u odnosu na transnacionalne gospodarske sile koje primjenjuju načelo 'podijeli pa vladaj'.« Stvarnost blizine u kojoj nismo braća i sestre prisutna je u svim oblicima zajedničkarskoga života, pa, nažalost, i među onima koji se nazivaju braćom i sestrama. Stoga Crkva upozorava da »ostvarenje redovnika i redovnica prolazi kroz njihovu zajednicu. Tko želi živjeti nezavisni život, odvojen od zajednice, svakako nije udario sigurnim putem savršenstva vlastitog staleža« (BZZ, br. 25.). S pravom se kaže da »bratski život prirodno očarava mlade« (BZZ, br. 24.), pa se onda

nameće pitanje trebamo li i tu tražiti razloge današnje krize odgovora na poziv posvećenoga života.

Stoga neka ovogodišnji Dan posvećenoga života bude poticaj na prihvaćanje, priznanje i življenje bratstva/sestrinstva sa svima onima kojima je to uskraćeno, pa i u našim zajednicama.

Zagreb, 31. siječnja 2023.

Uime Vijeća Hrvatske biskupske konferencije
za ustanove posvećenoga života i družbe apostolskoga života,
mons. Zdenko Križić, predsjednik

Uime Hrvatske redovničke konferencije,
fr. Slavko Slišković OP, predsjednik

PORUKA VIJEĆA HBK ZA ŽIVOT I OBITELJ ZA DAN ŽIVOTA

— 5. veljače 2023. —

Graditi mir prihvaćanjem dara plodnosti i dara života

Dan života 2023. godine obilježavamo približavajući se tužnoj godišnjici početka rata u Ukrajini koji je već odnio mnoge živote. Zgroženi ratnim zbivanjima usmjeravamo svoje molitve za mir i mirotvorna nastojanja, no jednako tako svjesni smo da je to tek jedan u nizu ratova koji su se tijekom ljudske povijesti događali i događaju se diljem svijeta. S pravom se pitamo hoće li ratovi ikada prestati? Može li ih itko zaustaviti i donijeti nam konačni mir? Neki se možda pitaju i zašto Bog ništa ne čini, zašto sve to dopušta?

No umjesto da prigovaramo Bogu ili da optužujemo političke i društvene vođe i moćnike, valja nam se preispitati nije li rat samo eskalacija napetosti i sukoba koje i sami stvaramo među sobom, prema svojim neistomišljenicima, pa i prema prijateljima, čak i unutar obitelji kada dođe do neslaganja. Jesmo li, kao pojedinci i kao društvo, odgovorili na Kristov poziv da budemo mirotvorci u našem svakodnevnom životu počevši od odnosa sa svojim najbližima? Dopuštamo li mu da u naša srca unese mir, onaj mir kakav nam ni jedan čovjek ne može dati?

Mirotvorstvo – ljubav za svakoga čovjeka

A kako bismo postali i bili istinski mirotvorci moramo naučiti ljubiti svakoga čovjeka, jer svaki je stvoren na Božju sliku i priliku. Svaki u sebi nosi čežnju i nadu konačnog ispunjenja u Božjoj ljubavi. Svaki je život jednako vrijedan, jer je stvoren za vječnost. Čovjek tu čežnju i nadu nosi u svome srcu i onda kada je nije svjestan. Ona se očituje u njegovim očima, ogledalima duše, i onda kada se ne možemo u njih zagledati,

kada je još u majčinoj utrobi, kada su suzne zbog patnje, bolesti i nemoći ili kada se u njima gasi plamen života. Kad bismo pozornije gledali u oči svojih bližnjih uvidjeli bismo da su poput nas ljubljena djeca nebeskoga Oca te da žude ljubiti i biti ljubljeni.

Nažalost, zbog ljudske grešne naravi često u svome bližnjemu ne vidimo brata i sestru, već protivnika nedostojnog naše ljubavi. Još je gore ako ga lišavamo ljudskosti uzimajući si za pravo raditi s njim što nam se prohtije. Zaboravljamo da je život vrjedniji od svih naših neslaganja, objektivnih prepreka i teškoća. Zaboravljamo ljubiti. Propuštamo cijeniti i prihvaćati dar života svakog ljudskog bića od začeca sve do prirodne smrti, ne samo kao naravno, nego i vrhunaravno dobro.

Brak i obitelj – izvor života i škola ljubavi i mira

Nerijetko bježimo od toga da naši brakovi i obitelji budu izvori života u kojima se dijeli ljubav i poučava kultura mira i nenasilja. A upravo su obitelji prve škole ljubavi i mira, napose kada su čvrsto sazdate na zajedništvu muža i žene u sakramentalnom braku. To je mjesto nastanka novoga života, mjesto gdje ljudska ljubav dobiva božansku dimenziju i postaje živa slika ljubavi između Oca, Sina i Duha Svetoga.

Osim dara života, plodnost muškarca i žene također je veliki Božji dar ljudima. To je dar koji izaziva strahopoštovanje i poziva na odgovornost, jer stvaranje novoga života, rađanje djece, nije tek puka reprodukcija, nego prokreacija, odnosno sudjelovanje u Božjem planu stvaranja. Stoga je sjedinjenje muža i žene, ne samo biološki, nego i duhovni čin. Baš zato što je tako dragocjen, dar plodnosti treba čuvati brinući se za svoje zdravlje i ne narušavajući ga.

Uz dar plodnosti muškarcima i ženama dana je i sposobnost prepoznavanja znakova plodnosti kao i sposobnost razlučivanja s ciljem zajedničkog odlučivanja o rađanju djece. I jedni i drugi pozvani su te sposobnosti uvažavati, poštovati i razvijati. Dok se dar razlučivanja razvija kroz razgovor, promišljanje i molitvu, prepoznavanje znakova plodnosti treba naučiti po mogućnosti i prije stupanja u brak.

To se postiže uz pomoć suvremenih i znanstveno utemeljenih metoda prepoznavanja znakova plodnosti poznatih i kao metode prirodnog planiranja obitelji. Osim što su dokazano pouzdane za planiranje začeca, te metode pomažu supružima potpunije živjeti bračnu ljubav u svagdašnjici razvijajući međusobnu komunikaciju, poštovanje i povjerenje te utvrđujući vjernost. Jednako tako, osposobljuju ih za oslušivanje, ne samo svoga tijela, nego i Božjeg poziva na prokreaciju olakšavajući im da na njega velikodušno odgovore. Poznavanje vlastite plodnosti podiže svijest o vrijednosti dara plodnosti i oslobađa bračni život napetosti i potrebe za kompromisnim rješenjima kada je u pitanju planiranje obitelji i zdravlje.

Novi naraštaji mirotvoraca

Uzajamno razumijevanje supružnika, a što podrazumijeva i razumijevanje plodnosti, važan je preduvjet da brak bude prožet mirom. Još davne 1934. godine na to je ukazao dr. Kyusako Ogino, jedan od prvih stručnjaka u prirodnom planiranju obitelji, rekavši:

„Baš kao što se mir među dvama narodima održava dobrim međusobnim razumijevanjem, gotovo da i ne treba isticati kako mir među supruzima nastaje iz dubokog uzajamnog razumijevanja.“

Živjeti u braku i obitelji u kojem je plodnost prihvaćena kao dar omogućuje da se i svaki ljudski život doživljava kao veliki dar koji zaslužuje biti prihvaćen i ljubljen. Djeca odgajana u takvim obiteljima uče se komunikaciji i kulturi dijaloga, empatiji, međusobnom prihvaćanju, uvažavanju različitosti i dostojanstva svakoga čovjeka. Sve su to preduvjeti nenasilja i mira kojemu težimo, a čiji korijeni sežu u razdoblje prije rođenja. Upravo je tu poveznicu istaknula i sveta Majka Tereza iz Kolkate 1979. godine prilikom dodjele Nobelove nagrade za mir koju je primila »u ime svih onih koji se osjećaju nepoželjnima, nevoljenima, nezbrinutima, u ime onih koji su isključeni iz našega društva«. Tada je svoj govor zaključila pozivom na molitvu »Bože daj nam snage da zaštitimo nerođeno dijete. Jer dijete je najveći Božji dar jednoj obitelji, narodu i svijetu.«

Prigodom ovogodišnjeg Dana života pridružimo se i mi toj njezinoj molitvi u nastojanju da se u obiteljima u Hrvatskoj i diljem svijeta sve više uvažavaju i prihvaćaju dar plodnosti i dar života kako bi se u njima odgajali novi naraštaji mirotvoraca koji će šireći ljubav, vjeru i nadu postupno suzbijati oholost, požudu, mržnju, ratove i druga zla našega vremena. Odgovorit ćemo tako i na poziv pape Franje koji nam poručuje: »Bog je mir. Zamolimo ga da nam pomogne da budemo mirotvorci svaki dan, u svom životu, u obiteljima, u gradovima, državama i cijelom svijetu.«

U Zagrebu 24. siječnja 2023. na spomendan sv. Franje Saleškog »velikog čitača znakova vremena« i »čovjeka dijaloga«,

nadbiskup Mate Uzinić
predsjednik Vijeća HBK za život i obitelj

PORUKA BISKUPA PETANJKA ZA SVJETSKI DAN BOLESNIKA**— 11. veljače 2023. —**

Draga braćo i sestre,

po želji pape Franje ovogodišnji Dan bolesnika obilježavamo unutar sinodalnog hoda. I bolest kao sastavni dio naše zemaljske krhkosti je prilika da živimo zajedništvo i blizinu. Ono po čemu se može prepoznati autentični vjernički stav je sposobnost suosjećanja i sućuti. U svijetu koji je često usmjeren na profit, zaradu i blagostanje nema mnogo mjesta za one koji su bolesni. Kršćanska alternativa na takve stavove je odgovor suosjećanja, pažnje i brige za one koji su zbog takvih svojih okolnosti, koje ih čine neproduktivnima, maknuti u stranu i na rubove našeg društva.

Zajedništvo se ne ostvaruje samo između onih koji su jednaki nama ili koji nam iz nekih razloga odgovaraju, nego autentično se zajedništvo gradi među svima onima koji su nam iz različitih okolnosti postali bližnji. Dapače, Bog nam često na naš životni put stavlja ljude koji su potrebni naše pažnje, ljubavi i blizine kako bi se u nama mogao još više otvoriti mogućnost da ljubimo i tako istinski rastemo u ljudskosti. Papa u svojoj poruci za ovaj dan piše: Svjetski dan bolesnika ne poziva samo na molitvu i blizinu s onima koji pate, nego također ima za cilj senzibilizirati Božji narod, zdravstvene ustanove i civilno društvo za novi zajednički hod naprijed.

Bog sam je onaj koji je nama ljudima postao blizak u svome Sinu Isusu Kristu. U njemu nam je iskazao nježnu i požrtvovnu ljubav u kojoj se brižno sagiba nad naše rane i svojom ih božanskom sućuti iscjeljuje. Istinski vjernički odnos s Bogom potiče i nas same da mu postanemo slični.

U nadi da ćemo, svaki na svoj način, otvoriti oči i srce da prepoznamo one koji su potrebni naše pažnje, brige i sućuti, želim svima blagoslovljen ovogodišnji Dan bolesnika!

✠ Ivica Petanjak,
biskup krčki,
predsjednik Odbora HBK
za pastoral djelatnika u zdravstvu

➤ Izvještaji**PRIOPĆENJE S 25. ZAJEDNIČKOG ZASJEDANJA HBK I BK BiH****— Zagreb, 23. siječnja 2023. —**

Članovi Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine održali su svoje XXV. godišnje zajedničko zasjedanje, 23. siječnja 2023., u sjedištu Hrvatske biskupske konferencije u Zagrebu.

Predsjedali su predsjednik HBK splitsko-makarski nadbiskup i porečki i pulski apostolski upravitelj Dražen Kutleša i vrhbosanski nadbiskup i predsjednik BK BiH apostolski upravitelj Vojnog ordinarijata u BiH Tomo Vukšić.

Dvije biskupske konferencije zajednički skrbe za hrvatske vjernike u iseljeništvu te su toj temi posvetili osobitu pozornost. Upoznati su s djelovanjem zajedničkog Vijeća HBK i BK BiH za hrvatsku inozemnu pastvu te su saslušali izvješće Dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu za 2022. godinu. Hrvatska inozemna pastva trenutno je organizirana u 183 grada diljem svijeta te u njima djeluje 184 svećenika, od kojih 55 biskupijskih i 129 redovničkih iz Crkve u Hrvata. Biskupi su konstatali da je i dalje neophodna pastoralna skrb za članove njihovih biskupijskih zajednica koji su iz raznih razloga napustili svoj rodni kraj, kao i da se, nažalost, nastavlja iseljavanje iz domovine, Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine, kao i iz drugih krajeva gdje Hrvati žive stoljećima. I ovom su prigodom izrazili zahvalnost svećenicima, redovnicima i redovnicama kao i drugom pastoralnom osoblju na zauzetom djelovanju među hrvatskim vjernicima pomažući im da ostanu ustrajni u svojoj vjeri te da očuvaju svoj identitet.

Biskupi su detaljno upoznati sa životom i radom u Papinskom hrvatskom zavodu sv. Jeronima u Rimu u kojem trenutno borave 22 svećenika na poslijediplomskom studiju iz raznih biskupija Crkve u Hrvata. Zahvalni su upravi, svećenicima studentima, redovnicama i svim djelatnicima u Zavodu za njihovu skladnu suradnju kojom su, uz Božji blagoslov i potporu brojnih dobročinitelja, uspjeli prebroditi izazove povezane s pandemijom koronavirusa te učiniti da ta ustanova od posebne važnosti za Crkvu u Hrvata i dalje duhovno i materijalno napreduje.

Izraz osobite blizine i solidarnosti između dviju biskupskih konferencija jest akcija Hrvatskog Caritasa pod naslovom *Tjedan solidarnosti i zajedništva s Crkvom i ljudima u Bosni i Hercegovini* koja se provodi od 2007. godine. Biskupima je predstavljen tijekom prošlogodišnje akcije i planovi za ovogodišnji Tjedan koji će se održati od 5. do 12. ožujka. Središnje misno slavlje uz izravan televizijski i radijski prijenos bit će na treću korizmu nedjelju, 12. ožujka 2023. u župnoj crkvi u Aladinićima, u Trebinjsko-mrkanskoj biskupiji. Izražena je zahvalnost svima koji putem mreže Caritasa, svojim molitvama, priložima i na druge načine pomažu brojne karitativne projekte u BiH. Budući da je konkretna materijalna pomoć posljednjih godina smanjena, potiču sve ljude dobre vo-

lje, a posebno članove biskupijskih zajednica u Republici Hrvatskoj, da nastave podupirati svoju potrebitu braću i sestre u Bosni i Hercegovini.

Saslušavši izvješće o radu Biskupske komisije HBK za liturgiju i Vijeća za liturgiju BK BiH, biskupi su razmišljali o što učinkovitijem načinu djelovanja na liturgijskom planu na hrvatskom govornom području. U tom duhu izneseni su i neki konkretni prijedlozi koje će svaka biskupska konferencija razmotriti na svojem zasjedanju. Osvrćući se na rad Hrvatskog instituta za liturgijski pastoral pri HBK, biskupi su tražili najbolji način da ta liturgijsko-pastoralna ustanova biskupa hrvatskog jezičnog područja ostvari svoju svrhu: »svestrano promicati liturgijski pastoral u duhu Konstitucije Sacrosanctum Concilium o liturgiji II. vatikanskoga sabora i ostalih dokumenata Svete Stolice o liturgiji te smjernica hrvatskih biskupa«, kako piše u Statutu Instituta.

Članovi HBK i BK BiH upoznati su i s pojedinostima ovogodišnjeg središnjeg obilježavanja spomena na Bleiburšku tragediju koja će se, pod pokroviteljstvom HBK-a i u organizaciji Zagrebačke nadbiskupije, održati 13. svibnja u Macelju. Osim mise zadušnice za sve žrtve u Macelju, bit će slavljena misa i u bleiburškoj župnoj crkvi, 12. svibnja. Također će biti upriličena komemoracija na Mirgoju u Zagrebu, 13. svibnja.

Jedna od tema bilo je i misijsko djelovanje Crkve u Hrvata. Biskupi su saslušali izvješća o: proslavi Misijske nedjelje, Djelima svetog djetinjstva i sv. Petra apostola, akciji MIVA kojom se prikupljaju sredstva za nabavku vozila misionarima, prošlogodišnjem susretu misionara hrvatskog govornog područja održanog u Rijeci. Zahvalni svim misionarima i misionarkama iz svojih biskupijskih zajednica, biskupi potiču svoje vjernike da nastave molitvom i konkretnom pomoću, čitanjem i širenjem misijskog lista Radosna vijest i na druge načine pomagati onima koji šire Radosnu vijest spasenja.

Biskupi su također informirani o radu Komisije HBK-a i BK BiH za hrvatski martirologij i biskupijskih povjerenika za popis žrtava.

Uoči zasjedanja biskupi su slavili euharistiju u kapeli, u zgradi Hrvatske biskupske konferencije, kojom je predsjedao predsjednik HBK-a nadbiskup Kutleša.

PRIOPĆENJE S IZVANREDNOG ZASJEDANJA HRVATSKE BISKUPSKE KONFERENCIJE

— Zagreb. 24. siječnja 2023. —

Izvanredno zasjedanje Hrvatske biskupske konferencije pod predsjedanjem predsjednika HBK-a splitsko-makarskog nadbiskupa i apostolskog upravitelja Porečke i pulske biskupije Dražena Kutleše održano je u utorak, 24. siječnja 2023. godine u sjedištu HBK-a u Zagrebu.

Nakon uvodne molitve i pozdrava predsjednika HBK-a biskupima je predstavljen Radni dokument za kontinentalnu etapu sinodalnog hoda na koji je papa Franjo poveo

Crkvu prije dvije godine. Radni dokument sažima izvještaje – sažetke 112 biskupskih konferencija iz cijeloga svijeta, te 15 istočnih katoličkih crkava, 17 rimskih tijela – dikasterija, većega broja zajednica posvećenoga života, kao i laičkih pokreta. Taj će dokument poslužiti kao „referentni okvir“ za sljedeću etapu Sinode o sinodalnosti koja predviđa okupljanja i zajednička promišljanja na svakom pojedinom kontinentu. Za europski kontinent sinodalno zborovanje održat će se u Pragu od 5. do 12. veljače 2023. s oko 200 sudionika, a putem interneta još nekoliko stotina. Četveročlano izaslanstvo HBK-a u Pragu predvodit će zadarski nadbiskup u miru Želimir Puljić.

Biskupi su posebnu pozornost posvetili temi dušobrižništva hrvatskih branitelja. Uzimajući u obzir i vrednujući sve što je do sada učinjeno na tom području crkvenoga djelovanja, biskupi su zajednički promišljali kako unaprijediti i intenzivirati taj vid pastoralne. Ujedno je istaknuta velika zahvalnost hrvatskim braniteljima za sve žrtve što su ih nesebično podnijeli za slobodu koju uživamo, a čije posljedice mnogi od njih i danas osjećaju te smo im kao društvo u cjelini dužni iskazati solidarnost pružajući im podršku i pomoć.

Na zasjedanju su donesene i odluke o pojedinim mandatima u raznim tijelima HBK-a. Za novog predsjednika Vijeća za kler izabran je zadarski nadbiskup Milan Zgrablić, a za predsjednika Vijeća za sjemeništa i duhovna zvanja pomoćni biskup đakovačko-osječki Ivan Ćurić. Za predsjednika Odbora HBK-a za bračna i obiteljska savjetovišta izabran je nadbiskup Mate Uzinić. Ponovno je za predsjednika Pravne komisije izabran nadbiskup Dražen Kutleša, a produžen je mandat predsjedniku Vijeća za ekonomska pitanja vojnom ordinariju Juri Bogdanu kao i članovima toga Vijeća. Novi petogodišnji mandat povjeren je i predstojniku Nacionalnog ureda HBK-a za katoličke škole vlč. Ivici Žuljeviću i glavnom uredniku Hrvatske katoličke mreže dr. Siniši Kovačiću.

Za predstavnika HBK-a na XVI. općoj redovnoj skupštini Biskupske sinode o temi sinodalnosti, koja će se od 4. do 29. listopada 2023. održati u Rimu, izabran je pomoćni biskup đakovačko-osječki Ivan Ćurić.

Na zasjedanju je odlučeno da se 12. susret hrvatske katoličke mladeži u Gospiću održi 4. svibnja 2024.

Broj: 39/2023.

Krk, 31. siječnja 2023.

UKIDANJE CRKVENIH BILJEGA

Biskupi Hrvatske biskupske konferencije na Izvanrednom plenarnom zasjedanju, održanom u Zagrebu 24. siječnja o.g., odlučili su ukinuti crkvene biljege.

Ovime stoga određujem da se crkveni biljezi ukidaju i u našoj Biskupiji. Župne kancelarijske pristojbe ostaju nepromijenjene, onako kako su navedene u novom taksovniku Biskupije Krk (vidi br. 515/2022.).

✠ Ivica, biskup

Broj: 61/2023.

Krk, 24. veljače 2023.

PASTIRSKI POHODI ŽUPAMA KRČKOG I CRESKOG DEKANATA TE SLAVLJA SVETE POTVRDE U ŽUPAMA RAPSKOG DEKANATA I U ŽUPI MALI LOŠINJ

U župama **Krčkog dekanata** pastirski pohodi i podjele svete Potvrde održat će se:

POLJICA: 24. – 26. veljače;

LINARDIĆI: 28. veljače, 1. i 4. ožujka;

VRH: 2. – 4. ožujka;

KORNIĆ: 10. – 12. ožujka;

PUNAT I STARA BAŠKA:

16. – 19. ožujka;

KRK: 22. – 24. i 26. ožujka.

U župama **Rapskog dekanata** sveta će Potvrda biti podijeljena prema sljedećem rasporedu:

LOPAR i MUNDANIJE: 22. travnja;

RAB i SUPETARSKA DRAGA:

23. travnja;

BANJOL i KAMPOR: 29. travnja;

LUN i NOVALJA: 6. svibnja;

BARBAT: 7. svibnja.

Susrete s krizmanicima te njihovim roditeljima i kumovima **iz župa otoka Raba** održat će Biskupov delegat prema prethodnom dogovoru sa župnicima, a susrete s krizmanicima te njihovim roditeljima i kumovima **iz župe Lun i Novalja** održat će rapski Dekan prema prethodnom dogovoru sa župnicima.

U župama **Creskog dekanata** pastirski pohodi i podjele svete Potvrde održat će se:

CRES: 11. – 14. svibnja;

MARTINŠĆICA I STIVAN:

19. – 20. svibnja;

BELI, PREDOŠĆICA i DRAGOZETIĆI:

17. – 18. lipnja;

ORLEC, VALUN, LUBENICE i VRANA:

24. – 25. lipnja.

Podjela svete Potvrde u župi **MALI LOŠINJ** bit će 28. svibnja, a susret s křizmanicima te njihovim roditeljima i ku-

movima bit će prema prethodnom dogovoru sa župnikom.

✠ Ivica, biskup

Broj: 62/2023.

Krk, 24. veljače 2023.

TEČAJEVI PRIPRAVE ZA BRAK

Cres: Za područje otoka Cresa tečaj će se održati od 9. do 12. ožujka 2023. u Cresu.

Krk: Tečaj pripreme za brak za područje otoka Krka održat će se od 6. do 10. ožujka 2023., od 18.30 do 20.30 sati u dvorani Biskupskog dvora u Krku. Prijavnicu za tečaj kandidati trebaju preuzeti s mrežne stranice biskupijakrk.hr i ispunjenu poslati na e-mail Ureda za obitelj: ured.obitelj@ri.t-com.hr

Lošinj: Za zainteresirane s otoka Lošinja, tečaj će se održati u Malom Lošinju od 6. do 11. ožujka u 19.00 sati.

Rab: Za područje otoka Raba Tečaj će se održati u Rabu od 26. veljače do 2. ožujka 2023.

Novalja: Tečaj će se održati u Pastoralnom centru u Novalji, od ponedjeljka 27. veljače do petka 3. ožujka uključivo.

✠ Ivica, biskup

Broj: 63/2023.

Krk, 24. veljače 2023.

GODIŠNJICA SMRTI BISKUPA KARMELA ZAZINOVIĆA

— Krk, 6. ožujka 2023. —

U ponedjeljak 6. ožujka spomenut ćemo se godišnjice smrti biskupa Karmela Zazinovića, posljednjeg preminulog krčkog biskupa. Sveta misa za pokojnog biskupa Karmela slavit će se toga dana u Krčkoj katedrali u 18.00 sati. Kanonici i svećenici grada Krka pozvani su koncelebrirati na ovom misnom slavlju.

✠ Ivica, biskup

Broj: 64/2023.

Krk, 24. veljače 2023.

**BISKUP U MIRU MONS. VALTER ŽUPAN OBILJEŽAVA
SREBRNI JUBILEJ SVOG BISKUPSKOG REĐENJA****— Krk, 19. ožujka 2023. —**

Biskup u miru mons. Valter župan u ponedjeljak 15. ožujka bilježi dvadesetpetu obljetnicu svog biskupskog ređenja. Proslava sebrnog jubileja biskupa u miru održat će se u nedjelju 19. ožujka o.g. u krčkoj katedrali, Euharistijskim slavljem koje će započeti u 17 sati. Pozivamo svećenike i redovnike na sudjelovanje kao i da animiraju vjernike na dolazak na ovo misno slavlje.

Potičemo vas također da se biskupa Valtera na dan obljetnice, u svim misama s vjericima, posebnim zazivom u molitvi vjernika spomenete i preporučite ga Gospodinu.

Zahvaljujući Gospodinu na zauzetom, vjernom i plodonosnom služenju na dobrobit Krčke biskupije i Crkve u Hrvatskoj, biskupu Valteru iskreno čestitamo!

✠ Ivica, biskup

Broj: 65/2023.

Krk, 24. veljače 2023.

OBLJETNICA REĐENJA BISKUPA ORDINARIJA IVICE**— 22. ožujka 2023. —**

U srijedu 22. ožujka navršava se osma obljetnica biskupskog ređenja našega oca biskupa mons. Ivica Petanjka. Toga dana u našim župnim zajednicama, posebno na sv. misama, sjetit ćemo se i moliti za biskupa Ivicu i za sve duhovne potrebe Krčke biskupije.

mons. Franjo Velčić, generalni vikar

Broj: 66/2023.

Krk, 24. veljače 2023.

MILOSTINJA IV. KORIZMENE NEDJELJE I MISE »ZA DUŠE«**— 19. ožujka 2023. —**

Ove godine četvrta korizmena nedjelja pada 19. ožujka. Od milostinje koja se skupi na misama te nedjelje, kao i kroz tjedan nakon te nedjelje, župnici ili župni upravitelji dužni su slaviti ili dati slaviti mise »za duše« po dvostrukom misnom stipendiju.

Usporedi: br. 34/2010. od 26. siječnja 2010. u *Službeni vjesnik Biskupije Krk*, br. 1/2010., str. 20 i br. 821/2000. od 13. prosinca 2000., u *Službeni vjesnik Biskupije Krk* br. 6/2000., str. 154 – 155.

✘ Ivica, biskup

Broj: 67/2022.

Krk, 24. veljače 2023.

SV. MISA ZA POKOJNE BISKUPE, SVEĆENIKE I REDOVNIKE

— 20. ožujka 2023. —

U smislu naše dijecezanske odredbe (br. 49/2014. od 20. siječnja 2014., u: *Službeni vjesnik Biskupije Krk*, br. 1/2014, str. 17-18), i ove godine potičem župnike da u ponedjeljak poslije četvrte korizmene nedjelje, slave svetu misu na sljedeću nakanu:

— **za pokojne svećenike koji su službovali u toj župi (tim župama) i za pokojne biskupe, svećenike, redovnike i redovnice rodom iz te župe (tih župa).**

Stipendij za ovu nakanu uzima se iz milostinje četvrte korizmene nedjelje.

✘ Ivica, biskup

Broj: 68/2023.

Krk, 24. veljače 2023.

PREDUSKRSNI PLENARNI SVEĆENIČKI SASTANAK

— Krk, 29. ožujka 2023. —

Ovogodišnji preduskrсни plenarni svećenički sastanak održat će se u srijedu 29. ožujka u Biskupskom dvoru u Krku. Predavanje o sinodalnosti i osvrt na Europsku kontinentalnu skupštinu Sinode (Prag, od 5. do 12. veljače), održat će sisački biskup mons. Vlado Košić, koji će predvoditi i pokorničko bogoslužje u katedrali.

Pozvani su na sudjelovanje svi svećenici, đakoni, redovnici s boravištem na području Krčke biskupije, te naši bogoslovi, s dozvolom poglavara.

Dnevni red

09.30 sati: u katedrali pokorničko bogoslužje sa svetom ispovijedi. Za vrijeme ispovijedi bit će izloženo Presveto sa zajedničkim zaključkom klanjanja;

10.30 sati: odmor uz osvježenje;

10.45 sati: u dvorani Biskupije predavanje mons. Vlada Košića;

11.45 sati: rasprava;

12.30 sati: obraćanje o. Biskupa, izvještaji povjerenikâ i obavijesti;

13.30 sati: ručak i završetak sastanka.

Mole se svećenici i redovnici da plenarni svećenički sastanak ubilježe u svoje kalendare i rezerviraju ovaj termin kako bi na njemu mogli cjelovito i neizostavno sudjelovati.

✠ Ivica, biskup

Broj: 69/2023.

Krk, 24. veljače 2023.

PRVE SUBOTE U MJESECU

Uz ovaj broj *Službenog vjesnika Biskupije Krk* župe dobivaju i prigodnu knjižicu *Prve subote – molitveni dani za duhovna zvanja*, koju svake godine priprema Bogoslovno sjemenište u Đakovu.

Svijesni smo kako je pitanje buđenja novih duhovnih zvanja u našoj biskupiji jedan od ključnih izazova. Neka nam i ova knjižica bude vrijedna pripomoć u organiziranju sv. misa na prve subote, euharistijskih klanjanja te u danima koji prethode nedjelji Dobrog pastira – Danu duhovnih zvanja, koji ove godine pada 30. travnja.

✠ Ivica, biskup

Iz Ureda za obitelj

NACIONALNI STUDIJSKI DANI

U Topuskom se od 17. do 19. ožujka o.g. održavaju nacionalni studijski dani za djelatnike u pastoralu braka i obitelji te pastoralu osoba s invaliditetom. Tema susreta je »Obitelj osoba s invaliditetom u krilu Crkve«. Iz naše biskupije sudjeluje 5 osoba.

Josetta Blažić

Iz Katehetskog ureda

Broj: 6/2023.

Krk, 24. veljače 2023.

KORIZMENA DUHOVNA OBNOVA ZA ODGOJITELJICE U VJERI I VJEROUČITELJ(IC)E

— Punat, 11. ožujka 2023. —

Jednodnevna korizmena duhovna obnova za odgojiteljice u vjeri i vjeroučitelj(ic)e naše biskupije, na temu *Korizma: umijeće preobraženja*, održat će se u subotu 11. ožujka, u samostanu ss. Karmelićanki u Puntu.

Duhovna obnova započet će u 10 sati, a vodit će je vlč. dr. Jakov Rađa, profesor teologije i promotor kršćanskih poziva Zagrebačke nadbiskupije.

Zvonimir Seršić

Broj: 7/2023.

Krk, 24. veljače 2023.

HODOČAŠĆE DJECE KRČKE BISKUPIJE NA GROB BISKUPA MAHNIĆA

— Krk, 1. travnja 2023. —

Nakon višegodišnje stanke, hodočašće djece viših razreda osnovne škole na grob biskupa Mahnić a održat će se u subotu 1. travnja, na temu *Antun Mahnić – Pastir svjetla*.

Radi što bolje pripreme za hodočašće, evo nekoliko informacija i naputaka:

1. Hodočašće će započeti u 9.30 sati okupljanjem u katedrali. Nakon pozdrava i uvoda u program djeca će biti raspoređena u manje grupe za radni katehetski dio.

U drugom dijelu programa uslijedit će sveta misa koju će predvoditi o. biskup mons. Ivica Petanjak. Završetak s ručkom na Kamplinu predviđen je oko 13.00 sati.

3. Organizacija putovanja je u nadležnosti župnih ureda u suradnji s vjeroučiteljima u školi.

4. Molio bih vas da mi broj hodočasnika javite do 17. ožujka 2023.

5. Liturgijsko pjevanje u misi predvodit će djeca iz župe Krk. Kao i prethodnih godina, na kraju mise predstavnici župa donijet će na grob biskupa Mahnića po jedan cvijet. Svaka župa neka odredi svog predstavnika. Molitvu vjernika molit će predstavnici župa otoka Krka. Čitanje čita vjeroučitelj iz pastoralnog područja Rab - Pag. Milostinja koja se skupi na misi namijenit će se za stradale u potresu u Turskoj i Siriji.

Zvonimir Seršić

Iz Povjerenstva za mlade

KORIZMENA DUHOVNA OBNOVA ZA MLADE

— Ćunski, »Betanija«, 3.-5. ožujka 2023.—

Od 3. do 5. ožujka u pastoralnom centru Betanija na Lošinju održat će se korizmena duhovna obnova za mlade s temom *Pier Giorgio Frassati, zaštitnik mladih*. Obnovu će predvoditi pater Ivan Dominik Iličić, OP, s animatorima Dominikanske mladeži.

Program počinje u petak 3. ožujka u 18.30, a završava u nedjelju 5. ožujka s ručkom.

Mladi otoka Krka, Raba i Paga neka idu trajektom u 15.45 sa Valbiske, a na Mergu će ih čekati organiziran prijevoz do Ćunskog. Trošak susreta je 200 kn, od kojeg polovinu podmiruje župa.

VELIKI MOLITVENI DAN — »PROGLEDAJ SRCEM: NEKA VATRA SIĐE«

— Zagreb, 27. svibnja 2023.—

Završni susret ovogodišnjeg programa povjerenstva za pastoral mladih biti će odlazak na Veliki molitveni dan — »Progledaj srcem: Neka vatra siđe«. Događaj će se održati u Zagrebačkoj Areni 27. svibnja. To je ujedno subota uoči svetkovine Duhova te će se mladi uz bogat program moći pripremati za proslavu ovog velikog blagdana. U programu će sudjelovati svećenici i izvođači suvremene duhovne glazbe: fra Ivan Matić i Matej Galić, vlč. Dražen Radigović i Božja Slava band, fra Stjepan Brčina i Amorose, don Mijo Grozdanić i Emanuel. Gost je Jim Caviezel, glumac u filmu Pasija.

Voditelj je Marin Periš. Povjerenstvo je rezerviralo ograničen broj karata te o događaju unaprijed obavijestite mlade kako bi se na vrijeme organizirali za odlazak na taj susret.

SUSRET HRVATSKE KATOLIČKE MLADEŽI U GOSPIĆKO – SENJSKOJ BISKUPIJI — 4. svibnja 2024. —

Susret Hrvatske katoličke mladeži u Gospićko–senjskoj biskupiji održat će se 4. svibnja 2024 u Gospiću. Susret će biti jednodnevan, a središnje misno slavlje bit će na gradskom stadionu. Kateheze su u fazi izrade te će na vrijeme biti poslana župama kako bi svoje mlade mogli pripremati na susret.

Iz Apostolata za duhovno majčinstvo

KRIŽNI PUT O 25. OBLJETNICI BISKUPSKE SLUŽBE MONS. VALTERA ŽUPANA — Krk, 17. ožujka 2023. —

Povodom 25. obljetnice biskupske službe mons. Valtera Župana, krčkog biskupa u miru, Apostolat za duhovno majčinstvo žena Krčke biskupije organizira pobožnost križnoga puta u Katedrali, u petak 17. ožujka u 18.00 sati. Nakana pobožnosti je zahvala Bogu za sve dobro primljeno tijekom službe našega biskupa u miru, te molitva za njegovo duhovno i tjelesno dobro.

Mirjana Žužić

Iz Caritas Biskupije Krk

SJEDNICA UPRAVNOG VIJEĆA CARITASA BISKUPIJE KRK — 10. ožujka 2023. —

Caritas Biskupije Krk održat će sjednicu Upravnoga vijeća 10. ožujka 2023. godine. Ovo vijeće raspravlja i odlučuje o temeljnim zadacima Biskupijskog Caritas, prima na znanje i raspravlja o izvješćima župnih Caritas i Biskupijskog Caritas, predlaže programe rada Biskupijskog Caritas te vrši i druge zadaće vezane uz pravilan i djelotvoran rad Caritas Biskupije Krk.

PROJEKT »PRIJATELJI S MORA«

Otvorene su prijave za petu sezonu projekta »Prijatelji s mora« koji Caritas Biskupije Krk provodi u suradnji s Caritasima Sisačke biskupije i Đakovačko-osječke nadbiskupije. Projekt je to kojim se obiteljima s djecom slabijeg imovinskog stanja, koje dolaze s područja navedenih Caritasa, omogućuje besplatan smještaj kod iznajmljivača privatnog smještaja. Uz donatore smještaja projekt uključuje i donatore usluga, različite obrtnike koji nude ovim obiteljima besplatne usluge kao što su obroci i slastice u restoranima, zabavni sadržaj i dr. Također su moguće i novčane donacije s kojima se pokrivaju putni troškovi dolaska obitelji. Prijave donatora moguće su preko web stranice www.biskupijakrk.hr/prijatelji-s-mora.

KORIZMENA AKCIJA »ZAJEDNO MOŽEMO VIŠE«

Ovu akciju Biskupijski Caritas provodi u suradnji s Trgovinom Krk d.d. Akcijom će se u drugom djelu korizme u poslovnica Trgovine Krk na otoku Krku prikupljati prehrambene namirnice i higijenske potrepštine, na način da kupci mogu kupljene proizvode pri izlasku iz dućana odložiti u postavljene i označene košare, a volonteri župnih Caritasa redovito će prazniti košare te voditi evidenciju prikupljene pomoći. Sve prikupljeno namijenjeno je korisnicima Caritasa, onima koji žive u siromaštvu ili riziku od siromaštva i socijalne isključenosti.

PRIKUPLJANJE MASLINOVIH GRANČICA ZA POMOĆ POTREBITIMA

Za potrebe Caritasa Zagrebačke nadbiskupije Caritas Biskupije Krk organizira akciju »Maslinova grančica nade« uoči Nedjelje Muke Gospodnje. Župe na otoku Krku dobit će poziv na prikupljanje maslinovih grančica koje će naš Caritas preuzeti u tjednu prije Nedjelje Muke Gospodnje, a koje će proslijediti Caritasu Zagrebačke nadbiskupije. Naime, njihov Caritas provodi istoimenu akciju kojom pomažu najpotrebnije na svojem području. Maslinove grančice dijele vjernicima župa na Nedjelju Muke Gospodnje – Cvjetnicu, a oni zauzvrat mogu ostaviti dobrovoljni prilog za potrebite.

**HODOČAŠĆE ŽUPNIH CARITASA U SVETIŠTE
PREDRAGOCJENE KRVI KRISTOVE U LUDBREGU**

Biskupijski Caritas organizira hodočašće u svetište Predragocjene Krvi Kristove u Ludbregu za sve volontere župnih Caritasa Biskupije Krk. Župnici i voditelji župnih Caritasa dobiti će sve informacije na vrijeme.

TJEDAN SOLIDARNOSTI S CRKVOM I LJUDIMA U BOSNI I HERCEGOVINI

Hrvatski Caritas, odlukom HBK, provodi akciju pod nazivom »Tjedan solidarnosti i zajedništva s Crkvom i ljudima u Bosni i Hercegovini«. Njezina svrha je da se vjerničkoj i općoj javnosti u Republici Hrvatskoj osvijesti što nas sve s Crkvom i Hrvatima u Bosni i Hercegovini veže – u geopolitičkom, kulturnom, znanstvenom, sportskom, demografskom, vjerskom i svakom drugom smislu – i zašto je za Republiku Hrvatska od strateške važnosti skrbiti za položaj Hrvatske manjine u Bosni i Hercegovini. Za ovu akciju već tradicionalno na 3. korizmu nedjelju organizira se prikupljanje novčanih priloga u obliku kolekte. Na sve župe Hrvatski Caritas dostavit će uobičajene prigodne plakate i poslanicu predsjednika Hrvatskog Caritasa mons. Bože Radoša.

POMOĆ RANJIVIM SKUPINAMA IZ UKRAJINE

Caritas Biskupije Krk od prvog dana početka rata u Ukrajini uključio se na različite načine u prikupljanje i pružanje pomoći kako ranjivim osobama u Ukrajini tako i osobama iz Ukrajine koji su došli na područje Biskupije Krk. Biskupijski Caritas i dalje prikuplja novčane priloge za njih i to na IBAN: HR9423400091110051696 s opisom plaćanja »Ukrajina« te gotovinske uplate u sjedištu Biskupijskog Caritasa i u župama.

Također i ove godine s nacionalnim Caritasom Spes Ukrajine je dogovorena suradnja kojom se ustupa kuću za odmor »Dom Emaus« u Martinšćici na otoku Cresu za ljetovanja i odmor najranjivije skupine, a to su djeca, koja sada prolaze kroz strašno vrijeme ruskog rata protiv Ukrajine sa svim posljedicama i razaranjima koje ono nosi.

POTRES U TURSKOJ I SIRJI – VRIJEME ZA POMOĆ

Na poziv Hrvatskog Caritasa, Caritas Biskupije Krk, uz dopuštenje Biskupskog ordinarijata, uključuje se u prikupljanje pomoći stradalima u razornom potresu na području Turske i Sirije. Tako je organizirano prikupljanje novčanih sredstava za tu svrhu u obliku kolekte u nedjelju 19. veljače. Caritas potiče župe da i nadalje prikupljaju novčane priloge za stradale od potresa u Turskoj i Siriji te u narednim mjesecima prikupljena novčana sredstva pošalju (s mjesečnim obračunom) Ordinarijatu koji će ih proslijediti Caritasu. I dalje se u akciju može uključiti novčanom uplatom na namjenski račun Hrvatskog Caritasa, IBAN HR0723400091511220139 te pozivom na donacijski telefon: 0609010 (0,83 eura po pozivu, PDV uključen).

Robert Brozić

KRONIKA KRČKOG BISKUPA

Krčki biskup mons. Ivica Petanjak, OFM Cap., je:

Prosinac

- 18. pohodio Dom umirovljenika Mali Kartec u Krku i predslavio svetu misu;
— pohodio svećenike u Svećeničkom domu sv. Josipa u Krku;
- 21. u biskupskom domu primio čestitare;
- 22. u Krku sudjelovao na humanitarnom koncertu osnovnoškolske djece otoka Krka;
- 23. u Dubašnici predvodio svetu misu zornicu;
- 25. u katedrali predvodio svetu misu polnoćku;
— u katedrali predvodio svečanu misu o svetkovini Božića;
- 31. u katedrali predvodio misu zahvalnicu prigodom kraja građanske godine.

Siječanj

- 1. na Novu godinu u katedrali predvodio svečanu misu o svetkovini BDM Bogorodice;
- 5. u katedrali predvodio misu zadušnicu za pokojnog papu Benedikta XVI;
- 6. u katedrali predvodio svečanu misu o svetkovini Bogojavljenja;
- 12. u Dobrinju prisustvovao sprovednim obredima za pokojnu s. Katarinu Šikalo, SCJ te predvodio svetu misu zadušnicu;
- 23. sudjelovao na zajedničkom zasjedanju biskupa HBK i BK BiH u Zagrebu;
- 24. sudjelovao na otvaranju 63. Teološko pastoralnog tjedna u Zagrebu;
— sudjelovao na izvanrednom zasjedanju biskupa HBK u Zagrebu;
- 25. sudjelovao na TPT-u u Zagrebu
- 28. predvodio svetu misu i sudjelovao na susretu mladih prigodom spomendana sv. Ivana Bosca u Cresu.

Veljača

- 4. slavio sakrament svete potvrde u Hrvatskoj katoličkoj misiji Bl. Alojzije Stepinac u Chicago, SAD;
- 7. u Chicagu slavio svetu misu za 66 hercegovačkih franjevaca (OFM) koje su pobili komunisti;
- 5. slavio misu o spomendanu bl. Alojzija Stepinca u župi St. Jerome – Chicago, SAD;
- 12. slavio misu o spomendanu bl. Alojzija Stepinca u Hrvatskoj župi sv. Ćirila i Metoda i sv. Rafaela u New Yorku, SAD;
— slavio misu o spomendanu bl. Alojzija Stepinca u Hrvatskoj katoličkoj misiji bl. Ivana Merza u Astoriji (New York), SAD;
- 13. slavio misu o spomendanu bl. Alojzija Stepinca u crkvi Saint John Nepomucene u New Jersey-u, SAD;
- 22. predvodio svetu misu Pepelnice u katedrali;
- 24. predvodio na Košljunu sprovednu misu za pok. fra Matu Trinajstića, OFM;
- 24. – 26. obavio pastirski pohod župi Poljica;
- 26. slavio sakrament svete potvrde u župi Poljica.

➤ Svećenici

SVEĆENIČKI JUBILEJI

VLČ. ANTUN ZEC ove godine slavi **60 godina** svećeništva (dijamantni jubilej); **VLČ. FRANE BROZIĆ, PREČ. MR. IVAN JURASIĆ I VLČ. DINKO JUSTINIĆ 50 godina** svećeništva (zlatni jubilej), a **VLČ. ZVONIMIR BADURINA DUDIĆ I VLČ. ZLATKO SUDAC 25 godina** svećeništva (srebrni jubilej).

Zahvalni Bogu za njihovo vjerno i zauzeto služenje Bogu i Crkvi, srdačno im čestitam i molimo Gospodina da ih po svom milosrđu obilno nagradi i blagoslovi!

➤ Izvještaji

IZAŠAO NOVI ŠEMATIZAM BISKUPIJE KRK

Uoči početka nove 2023. godine Biskupski ordinarijat Krk priredio je i izdao novi Šematizam.

U Šematizmu se nalaze ažurirani podaci centralnih biskupijskih ustanova i ureda, župa i svećenika Krčke biskupije, redovničkih zajednica i vjeroučitelja. Osim toga Šematizam donosi i osnovne podatke o Crkvi u Republici Hrvatskoj.

Novi Šematizam su priredili Irena Žužić i vlč. Josip Karabaić, a odgovara mons. dr. Franjo Velčić, generalni vikar.

OBILJEŽEN SIJEČANJSKI MAHNIĆEV DAN

— **Krk, 14. siječnja 2023.** —

Biskup Ivica Petanjak 14. je siječnja u krčkoj katedrali predvodio misno slavlje kojim je obilježen mjesečni spomen sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića.

Koncelebrirali su generalni vikar mons. Franjo Velčić, mons. Antun Toljanić, župnik Drage Bašćanske, te biskupov tajnik vlč. Josip Karabaić. Pjevanje je animirao krčki katedralni zbor.

U propovijedi biskup je poručio:

Liturgijska čitanja omogućuju nam da upoznamo Isusa Krista kroz dva različita vida. Poslanica Hebrejima govori o Isusu Kristu kao Velikom svećeniku. U Starom zavjetu svećenik je posrednik između Boga i ljudi; ljudi nemaju direktnu vezu s Bogom nego preko svećenika. S Isusovom mukom, smrću i uskrsnućem, stanje se mijenja. Budući da Krist sebe prinosi kao žrtvu za spasenje svijeta, on postaje jedini posrednik između Boga i ljudi. On je jedini svećenik Novoga Saveza. Zato sveti Pavao u svojim poslanicama govori samo o Isusu Kristu kao svećeniku, a za službenike Crkve uveo je svjetovnu terminologiju iz grčke kulture: đakon – poslužitelj, prezbiter – starješina, episkop – nad-

glednik. Mi smo se nažalost vratili na terminologiju Starog zavjeta i onda svaki od tih naslova još načičkali kao božićno drvo i tako izgubili pravi smisao i značenje Isusa Krista kao jedinog svećenika i posrednika između neba i zemlje.

Poslanica Hebrejima govori o Isusu Kristu Velikom svećeniku koji je po svojoj mucij, smrti i uskrsnuću prodro kroz nebesa i sjedi o desnu Boga Oca. Sjediti o nečijoj desnici, znači biti isto što i on. Proslavljeni Krist ponovno zauzima ono mjesto u nebu koje je imao prije postanka svijeta. Istobitan Ocu – molimo u Vjeronanju. Njegov autoritet je tako velik da je jednak Bogu Ocu, a njegova riječ je živa i »djelotvorna; oštija od svakog dvosjekla mača; prodiere dotle da dijeli dušu i duh, zglobove i moždinu, te prosuđuje nakane i misli srca. Nema stvorenja njoj skrivena« (Heb 4,12-13).

Da je to istina pokazao je Isus onda kad je hodio zemljom. Njegov autoritet je tako snažan da u jednom trenutku potpuno mijenja život čovjeka. Njegov autoritet nakon uskrsnuća je još jači, jer je potvrđen kao Sin Božji koji sjedi o desnu Očevu.

To je jedan vid Isusa Krista. I sad dolazi onaj drugi. Ali taj Isus s tolikim svojim autoritetom, nije Isus diktator već Isus pun milosrđa koji je »supatnik u našim slabostima, poput nas iskušavan svime, osim grijehom« (Heb 4, 15), što nam je opet pokazao dok je bi s nama na zemlji. On ne bježi od grešnika, ne bježi ni od farizeja i pismoznana. I kad kritizira, to je zato što želi naše obraćenje i spasenje.

Na koncu, svi smo mi pozvani biti poput Krista. On nam je to sam rekao: »Dođite k meni. Učite se od mene, jer sam blaga i ponizna srca« (Mt 11, 28-30).

Vjerujem da se i kroz ovu riječ i primjer samoga Isusa Krista može promatrati i sluga Božji biskup Antun Mahnić. Koji je očito imao veliki autoritet, jer su ga slušali i slijedili. Osobito mladima kojima se posebno posvetio. Ali je taj autoritet bio obučen u poniznost, jer kad bi postigao što bi htio, biskup Mahnić bi se uklonio, nestao. Nije želio da se njemu drže hvalospjevi, panegirici, hvale... Učinio je on što je smatrao da treba učiniti za Isusa Krista, Crkvu, domovinu, ljude... i onda se „izgubio“ ne čekajući pljesak ni pohvale. Dva vida: autoritet i jednostavnost. Zato ga častimo i zato smo Bogu zahvalni da nam ga je dao i da ga imamo u našoj sredini.

Na kraju misnog slavlja mons. Petanjak predvodio je molitvu na grobu Sluge Božjega.

OBILJEŽEN DAN POSVEĆENOG ŽIVOTA

— **Krk, 2. veljače 2023.** —

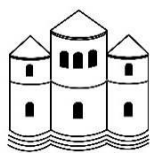
Dan posvećenog života za redovnice i redovnike na području Krčke biskupije svečano je proslavljen na blagdan Svijećnice u četvrtak, 2. veljače, u Krku. Susret je započeo predavanjem sestara Službenica Milosrđa s. Katarine Mikić o utemeljiteljici Službenica Milosrđa sv. Mariji Krucifiksi te s. Ružice Dodig o blaženoj Luciji Ripamonti. Ista-

knut ćemo nekoliko crtica iz života svetice i blaženice o kojima je bilo riječi na predavanjima.

Okupljeni su imali priliku pogledati isječak iz filmića Ljepota sestre Lucije Ripamonti – svjedočanstvo gospođe Irene, koja je čudesno ozdravila po zagovoru blaženice. Prilika za sakrament svete ispovijedi uslijedila je nakon predavanja, a zatim slavlje svete mise u krčkoj katedrali koju je u odsutnosti biskupa krčkog Ivica Petanjka predvodio mons. dr. Franjo Velčić, generalni vikar, a propovijedao je vlč. Zvonimir Badurina Dudić, povjerenik za ustanove posvećenog života.

Vlč. Zvonimir nadahnutu je i poticajnu propovijed započeo riječima našeg oca biskupa Ivica: »Prije svega okupljanje redovnika i redovnica i njihovo međusobno zbližavanje plod je koncilskih gibanja II. vatikanskog sabora, a onda i ljudi tog vremena koji su odgovorili tim izazovima.« Uz evanđeoska opredjeljenja na koja ćemo se odvažno odlučiti onako kako to čine ponizni i maleni. Samo onaj koji prođe muku noći s imenom ljubljenoga na usnama i njegovim licem utisnutim u srce, siguran u vezu koja ih povezuje, može iskusiti novu radost susreta. Papa traži od nas da našu osobnu povijest sagledamo i propitkujemo u svjetlu pogleda Božje ljubavi, jer ako je poziv uvijek njegova inicijativa, o nama ovisi slobodan pristanak uz božansko-ljudsku ekonomiju kao životni odnos. Kontemplacija je um, srce, koljena, to je sposobnost čuđenja. Ulazak u misterij traži od nas da se ne bojimo stvarnosti već da iziđemo iz vlastitih udobnih sigurnosti, lijenosti i ravnodušnosti koje nas koče, i upustimo se u traženje istine, ljepote i ljubavi, tražimo smisao koji nije lako predvidiv, tražimo neutrcan odgovor na pitanja koja dovode u krizu našu vjeru, našu vjernost i naš razum. Traženje Boga traži poniznost: naša je istina objavljena svjetlom Duha i u njoj prepoznavamo da Bog prvi nas traži. Ljepota hoda vjere jest ona koja se zna zaustaviti pred tamom sumnje, a da ne teži davanju rješenja po svaku cijenu. Život dobiva smjer, smisao, dok se iz dana u dan, molitva po molitva, kušnja po kušnja, ostvaruje putovanje prema konačnu odgovoru, prema miru duše. Tama postaje mjestom doživljene ljubavi, vjernosti i tajanstvene Božje blizine. Noć postaje vrijeme i hod za dolazak Zaručnika koji ujedinjava sa sobom i u zagrljaj preobražava dušu. Kristova Pasha, razlog naše nade, postavlja pitanje našem bratstvu i našem poslanju. Propovijed je završio riječima biskupa ordinarija od 4. ožujka 2021.: »Svatko ima svoju povijest u kojoj su mnogi ostavili traga, ali svatko od nas svom životu daje svoje obilježje.« Nakon misnog slavlja uslijedilo je zajedničko druženje. Zahvalne dragome Gospodinu, sestre su se vratile obogaćene u svoje zajednice.

s. Katarina Mikić i s. Ružica Dodig

Izdaje: BISKUPSKI ORDINARIJAT KRK, Biskupa A. Mahnića 18,
HR-51500 KRK ; tel. 051/221-018; fax. 051/221-483;
e-mail: ordinarijat@biskupijakrk.hr

Uredila: Irena Žužić

Odgovara: mons. dr. Franjo Velčić, generalni vikar